

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

2^E JAARGANG

WOENSDAG 19 SEPTEMBER 1917

No. 90

INHOUD

	Blz.
OORLOGSERVARINGEN OP MUNTGEBIED	693
De Brusselsche Suikerconventie	695
Een Nieuwe Fransche Wet ter bevordering van het ge- bruik van Chèques	695
AANTEKENINGEN:	
Fusie van Lever Brothers	696
Steenkolenproductie in de V. S.	696
Suezkanaal-ontvangsten	696
Vijandelijke onderdanen in de V. S.	696
Een nieuw bedrijf	696
REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	697
MAANDCIJFERS:	
Nederlandsche handelsstatistiek	698
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	699—707
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Het secretariaat van het weekblad is gevestigd te Rotterdam, Pieter de Hooghweg 122, telefoon no. 3000. Telegramadres: Economisch Instituut.

Bijdragen en mededeelingen, den inhoud betreffende, gelieve men te zenden aan het secretariaat.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland, f 10,—, buitenland en koloniën f 12,— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richtte men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

18 SEPTEMBER 1917.

Gedurende de zomermaanden is de geldmarkt meestal zeer ruim, terwijl dan tegen het eind van September en gedurende October meerdere vraag ontstaat. Ook het vorige jaar was dit het geval. Dit jaar schijnt het echter of de loop der geldmarkt een geheel tegenovergestelde richting uitgaat. In het vorige nummer kon er op gewezen worden, dat de afgelopen maanden een bijzonder regelmatig verloop hadden en er bijna geen veranderingen in de geldprijzen plaats vonden. De markt was steeds ruim, zonder dat echter overmatig aanbod optrad. In de afgelopen week is echter in tegenstelling met wat men gewoon is, het aanbod aanmerkelijk groter geworden en vooral op de discontomarkt was veel geld aangeboden, terwijl slechts weinig wissels verkrijgbaar waren. De notering liep dan ook sterk terug en prima papier kon zelfs voor 1½ pCt. plaatsing vinden. De prolongatienotering 2½ pCt. onderging minder verandering.

Na een rustpoos van ruim drie maanden doet de Minister van financiën thans weder een beroep op de geldmarkt tot het onderbrengen van schatkistpapier. Op Maandag 24 dezer wordt de inschrijving opgesteld op zesmaands schatkistbiljetten rentende 4½ pCt. en drie- en zesmaands schatkistpromessen tot een totaal bedrag van vijftien millioen gulden. In aanmerking genomen de groote geldruimte kan de Minister stellig op een zeer goed onthaal rekenen.

* * *

De goudvoorraad bij de Nederlandsche Bank is deze week weder beduidend groter geworden. De vermeerdering bedraagt circa 12½ millioen gulden. De binnenlandsche wissels verminderden met ongeveer 38 millioen door aflossing van de regeering; het voorschot aan het rijk werd daarentegen iets groter en kwam van 5½ op 13 millioen. Verder verminderde het rekening-courant tegoed „van anderen” met circa 19 millioen. In de overige posten kwam geen verandering van beteekenis. * * *

De wisselmarkt was prijshoudend en tamelijk levendig zonder dat beduidende schommelingen plaats vonden. Alleen Roebels en Zwitsersche francs waren weder evenals vorige weken aan sterke fluctuaties onderworpen. Roebels daalden verder tot circa 29, waarna een sterk herstel intrad; slot circa 40. In Londen en Skandinavië nam de val nog groter afmetingen aan, zoodat de Londensche notering een oogenblik op 475 kwam te staan. Ook daar trad daarna een krachtig herstel in en noteerde men Zaterdag circa 287½ tegen een normale notering voor den oorlog van circa 95. Zwitserland 50,20—51,50—50,10—50,30. * * *

In Duitschland is de zevende oorlogsleening in voorbereiding. Van 19 September tot 18 October a.s. staat de gelegenheid tot inschrijving open, waarna op uiterlijk 27 October de eerste storting moet plaats vinden.

OORLOGSERVARINGEN OP MUNTGEBIED

Onder de vele verschijnselen, die onder den aanhoofde dezes gestelden titel tot eene bespreking zouden kunnen geven, trekken begrijpelijkerwijs in de eerste plaats dié hier te lande de aandacht, die ook voor ons van oogenblikkelijk belang zijn. Toch, indien het ooit wenschelijk is den gezichtskring niet te verengen, dan is het wel in deze tijden, die meer dan eenige andere geschikt zijn ons inzicht te verhelderen en de zwakke zijden van bestaande regelingen bloot te leggen.

Tot de verschijnselen, die in dezen gedachtengang

voor een nadere beschouwing in aanmerking kunnen komen, behoort zonder twijfel de rol, dien, in verschillende gevallen, de zilveren munt wederom in het internationaal betalingsverkeer is gaan vervullen.

De betekenis van het zilver als aanvulling van tekorten op de betalingsbalans is, als bekend, in de 70er jaren door de aanneming in een reeks van landen, van den gouden standaard en de daarop volgende prijsdaling van het zilver, zeer verminderd. In de Europeesche goudlanden toch gingen de zilvermunten allengs ver boven hun inwendige waarde circuleeren, zoodat tusschen deze landen de zilveren munt al spoedig slechts dan voor saldeering van tekorten op de betalingsbalans kon dienst doen, wanneer deze munt ook in het andere land tegen zijn wettelijken koers gangbaar was. Practisch was dit in hoofdzaak slechts het geval tusschen de staten der Latijnsche muntunie en voorts o.a. in het verkeer tusschen enkele Europeesche landen en hunne koloniën, waaronder ook ons land en Ned.-Indië. In beide gevallen heeft het zilver die rol inderdaad vervuld. Wij hebben aan het verschijnsel de afvloeiing van ons overtollige zilver en een aanzienlijke versterking dientengevolge van ons muntstelsel te danken, terwijl in de Latijnsche muntunie de krachtige positie, die Parijs voortdurend op de internationale wisselmarkt innam, meestentijds het zilver naar Frankrijk's hoofdstad deed toevloeien. De krachtiger zusters als Zwitserland ondervonden dit betrekkelijk zelden, andere, waaronder in de eerste plaats België, moesten ervaren, dat de doorlopend ongunstige stand van het devies Parijs leidde tot een ononderbroken stroom van zilvergeld naar Frankrijk, die, verbodsbepalingen ten spijt, zijn weg wist te vinden en de Belgische circulatiebank dwong tot geregelde zilveraankopen te Parijs tegen meestentijd nadeelige koersen.

Was dus reeds voor den oorlog dit verschijnsel niet onbekend, de oorlog heeft zooals begrijpelijk is, aan deze zilverbewegingen nieuw voedsel gegeven. De wisselkoersen tusschen de landen der Latijnsche muntunie toch gingen al spoedig tevoren ongekende afwijkingen vertoonen, het volwaardige goud werd van den aanvang af door de regeeringen en centrale banken vastgehouden en bijeengegaard; voor de hand lag dus, dat, voorzover effectenzendingen, geopende credieten en wat het financieel vernuft in de oorlogvoerende landen al meer verzonnen heeft, onvoldoende bleek om de eigen valuta op normaal peil te houden, het zilveren vijf francstuk met zijn koers door de gansche Unie een uitnemend hulpmiddel werd. Al spoedig bleken hierbij de rollen gewisseld. Frankrijk, tevoren het land, waarheen de zilverstroom zich richtte, zag zijn wisselkoersen gaandeweg verslechteren, het neutrale Zwitserland daarentegen, dat nog in 1897 haar voorraad vijf francstukken vrijwel geheel had zien wegvloeien, werd thans het van alle zijden bevoorrecht land. Een bevoorrecht intusschen van zeer twijfelachtigen aard. Immers, bestaan al tegen een overmatige invloeiing van goud — wanneer althans, zooals helaas vrijwel overal is geschied, dit goud in handen geraakt van de centrale bank en mitsdien tot vermeerdering van den geldvoorraad leidt — bezwaren, deze bezwaren worden nog veel ernstiger, wanneer niet volwaardig goud invloeit, maar ver boven de inwendige waarde circuleerende zilveren munt, munt bovendien, die, omdat zij in het land wettelijken koers heeft, buiten alle overzicht en controle van regeering en circulatiebank om, in het verkeer kan binnenkomen. Cijfers omtrent den omvang van dezen zilverstroom zijn van Zwitsersche zijde niet gegeven en om de evengenoemde oorzaak ook bezwaarlijk te geven. In de berichten, die tot ons komen, wordt de overmatige zilvercirculatie, niet alleen van vreemde vijf francstukken, doch ook van Fransche 2, 1 en ½ francstukken, die, al hebben zij geen wettelijken koers, toch steeds zonder bezwaar aanvaard zijn, echter een ieder in het oog springend verschijnsel genoemd,

dat allengs in Zwitserland ernstige bezorgdheid is gaan wekken, gelijk het in de Entente-landen bij de stijgende wisselkoersen steeds meer als een uitnemenden steun aan de valuta — zie b.v. een artikel van Jean Bourdon in het laatste nummer der Revue d'Economie Politique — is aangeprezen. Inderdaad is de positie van Zwitserland moeilijk. Principieel verzet tegen den stroom zou, daargelaten de moeilijkheid van handhaving van het verbod, neerkomen op een breken met de munt-unie, iets waaraan thans, nu Zwitserland meer dan ooit belast is met munten, die hun volle waarde slechts behouden zoolang men overtuigd is, dat de andere landen zich in de toekomst aan de munt-unie zullen houden, moeilijk kan worden gedacht. Wel kan zich bij banken en bevolking tegen sommige der vreemde munten, gelijk ten opzichte van de Belgische het geval schijnt te zijn, een zeker op verminderd vertrouwen berustend verzet openbaren en kunnen regeering en circulatiebank het middel althans uit officieele transacties weren, maar overigens valt er weinig aan te doen en ziet Zwitserland zich bedreigd met de mogelijkheid van een voortgaande instrooming van zilver, een instrooming, die alle bezwaren aan een geforceerd vermeerderde circulatie verbonden met zich voert en bovendien de Bondsregeering het voordeel doet ontgaan, dat zij althans nog zou genieten, wanneer het door haar zelf aangemunt zilver betrof. Bij het groote excedent aan zilver, waarover, als bekend, de Latijnsche munt-unie beschikt, is het vooruitzicht te ernstiger en begrijpt men, dat de Ententelanden tegenover Zwitserland over een wapen beschikken dat, gelijk de Deutsche steenkool van de andere zijde, er toe kan medewerken, dat het land, ook tegen zijn wil, berust in credietoperaties, die er toe kunnen bijdragen de wisselkoers tot meer normaal peil terug te brengen. Te minder verwondering kan het dan ook baren, dat wij thans ook van Fransche zijde lezen van omvangrijke door Zwitserland te verlenen credieten, waarmede, volgens de berichten, de stijging der wisselkoersen in Zwitserland in de laatste weken — Parijs steeg verleden week van 76 op 84 — schijnt samen te hangen. Intusschen is aldus het besproken bezwaar nog allerminst opgeheven en laat het zich begrijpen, dat bij het heel wat loonender emplot, dat bij een wisselkoers van om en bij de 65 het Italiaansche zilverstuk in Zwitserland vindt, men van een versmelting van het Italiaansche zilver, welke bij de huidige zilverbijeenkomsten en de huidige wisselkoersen van Italië op Londen reeds winst zou laten, niet hoort.

Merkwaardiger nog dan de Zwitsersche ervaring is wat zich, naar in een belangrijke bijdrage in de Neue Zürcher Zeitung van 29-Aug. l.l. wordt medegedeeld, in Spanje heeft afgespeeld. Ook Spanje behoort, als bekend, tot de landen, waar een uiterst gunstige stand der wisselkoersen een belangrijke invloeiing van goud heeft ten gevolge gehad en waar, op Scandinavisch voorbeeld, de centrale bank allengs tegenover het goud een sterk afwerende houding is gaan aannemen en het ten slotte eveneens slechts met een belangrijk disagio heeft willen aanvaarden. De Vereenigde Staten schijnen toen om niettemin dit disagio te ontgaan, groote hoeveelheden peseta's die nog van vroeger in Cuba aanwezig waren en door den stand der wisselkoersen nimmer naar Spanje waren teruggekeerd, tegen goud te hebben ingewisseld en dit zilver, dat in Spanje koers heeft — als wij met Indië, had Spanje met zijne koloniën de grootere zilveren munten gemeen — tegen zijn volle waarde naar het land te hebben teruggevoerd. Uit deze voor Spanje vermoedelijk geheel onverwachte zilverbijeenkomst laat zich de zeer belangrijke toeneming van zilver in de weekstaten der Spaansche circulatiebank verklaren.

Deze enkele voorbeelden mogen voldoende zijn om te doen zien, dat, al mogen in rustiger tijden aan eenzelfde muntstelsel in verschillende landen ongetwijfeld voordeelen verbonden zijn, de aldus gelegde band

gevaaren in zich bergt, die in tijden als deze aan den dag kunnen treden. Dat de sterkere den zwakkere, met wien hij verbonden is door een band, die ook hem in velerlei opzicht tot voordeel heeft gestrekt, in moeilijke tijden steun verleent, is allerminst onjuist te achten. Ziet evenwel een land als Zwitserland zich in een organisatie als de Latijnsche munt-unie deze rol van den sterkere toebedeeld; dan kan, tot waarschuwing van andere kleine landen, de last licht te zwaar worden.

Ook de Spaansche ervaring is leerzaam. Al mogen wij hopen en vertrouwen, dat wij tegenover onze Indische koloniën nimmer in dergelijke verhouding zullen komen te staan, reeds een omslag van beteekenis in de betalingsbalans kan voldoende zijn om den zilverstroom, die sedert het begin dezer eeuw steeds in oostelijke richting is gevloeid, te doen wenden. In de vraag of het gewenscht is tegen dit mogelijk gevaar in de toekomst reeds thans, gelijk wel eens is voorgesteld, maatregelen te nemen, willen wij ons nu niet begeven. Wel echter kunnen de gebeurlijkheden in Spanje er toe bijdragen het besef levend te houden, dat waakzaamheid in dezen steeds geboden blijft.

B.

DE BRUSSELSCHE SUIKERCONVENTIE.

Men schrijft ons:

Volgens de bepalingen der Brusselsche Suikerconventie loopt deze einde Augustus 1918 af. De vraag of zij niet reeds door den oorlog als afgelopen moet worden beschouwd, werd tot dusver verschillend beantwoord. Uit onlangs aan hunne respectievelijke regeeringen gezonden verzoeken door het Syndicaat der Suikerfabrikanten in Frankrijk en de Vereeniging der Duitsche Suikerindustrie, met betrekking tot de te volgen politiek na einde Augustus 1918, moet echter worden opgemaakt, dat in gezaghebbende kringen de Conventie nog steeds als van kracht wordt beschouwd.

Er mag hier er aan herinnerd worden, dat de bedoeling van de Conventie geweest is een einde te maken aan het officieele zoowel als bedekte stelsel van exportpremies, en de vrije concurrentie op de wereldmarkten en vooral op de Engelsche markt weder mogelijk te maken. Hiervoor werd in de eerste plaats bepaald, dat de bij de Conventie aangesloten Staten de tot op dat oogenblik toegestane uitvoerpremies moesten afschaffen en geen hogere inkomende rechten op suiker mochten leggen dan fr. 5,50 per 100 K.G. ruwsuiker en fr. 6 per 100 K.G. geraffineerde suiker. Tevens moesten de Staten zich verplichten om suiker uit landen, die een productietoeslag of uitvoerpremies betaalden, met extra invoerrechten te belasten gelijkstaande met het bedrag dezer premies. Bij de latere hernieuwing der Conventie werden aan Engeland zekere vrijstellingen verleend en ten slotte sedert 1 Sept. 1913 traden Engeland en Italië geheel uit. Toch vonden de overgebleven landen het in hun belang de Conventie ook zonder deze beide Staten en onder verleening van zekere faciliteiten aan Rusland voort te zetten en wel tot 31 Augustus 1918.

De Vereeniging der Duitsche Suikerindustrie heeft nu onlangs een request tot den Rijkskanselier gericht, waarin de wenschelijkheid wordt uitgesproken de Brusselsche Conventie na genoemden datum of c. q. na vredesluiting weder in werking te laten treden, echter alleen wanneer Engeland weder deelgenoot wordt op de condities, die van 1903 tot 1908 voor dit land golden, terwijl wat Rusland betreft getracht moet worden dit land tot afschaffing der daar geldende indirecte premies te bewegen.

Geheel anders is het standpunt van het Syndicaat der Fransche Suikerfabrikanten, dat van eene hernieuwing der Brusselsche Conventie niets wil weten en hare Regeering verzocht de Conventie, waarbij een opzeggingstermijn van 1 jaar geconditioneerd was, voor 1 September j.l. op te zeggen. Dit verzoek werd gesteund door de volgende cijfers: Sedert het inwerking-

treden der Conventie is het aantal suikerfabrieken in Frankrijk van 344 op 210 en de productie van 1.130.000 tons in 1900 op 717.144 tons gedurende het jaar voorafgaande aan den oorlog teruggevallen, terwijl gelijktijdig de productie in Duitschland van 1.979.000 tons tot 2.715.000 tons en die in Oostenrijk-Hongarije van 1.083.000 tons tot 1.680.000 tons gestegen was. In dit tijdsverloop was de uitvoer van Frankrijk naar Engeland van 27½ pCt. op 1 pCt. van de Engelsche consumptie gedaald, terwijl de Duitsche en Oostenrijksche invoer in Engeland van 47 pCt. op 60 pCt. gestegen was. Nadat de oorlog ongeveer twee derde van de Fransche suikerfabrieken geruïneerd heeft, zal volgens het Syndicaat de suikercultuur en -industrie in Frankrijk na den oorlog krachtige steun van de zijde der Regeering noodig hebben, welke bij de tegenwoordige bepalingen der Suikerconventie niet geoorloofd zoude zijn. Aangezien de Regeering deze zienswijze schijnt te deelen, is het niet waarschijnlijk, dat Frankrijk de Conventie zal hernieuwen, doch daarentegen zijn heil zal zoeken in hooge inkomende rechten.

Onder deze omstandigheden zijn de vooruitzichten voor eene voortzetting der Brusselsche Suikerconventie op het oogenblik niet gunstig, doch ook zonder het bestaan eener Conventie is het zeer onwaarschijnlijk, dat de door den oorlog financieel uitgeputte Staten zullen overgaan tot wederinvoering van staatspremies op den export van suiker, die hun in vroegere jaren vele millioenen gekost hebben, terwijl in de meeste landen de bietsuikerindustrie geleerd heeft op eigen beenen te staan. Buitendien zal, doordat er de eerste jaren na den oorlog voor alle landbouwproducten groote vraag zal bestaan, voor suiker nog geruimen tijd niet zoo veel areaal beschikbaar zijn als vóór den oorlog. Het zal daarom nog verscheidene jaren duren alvorens Duitschland en Oostenrijk hunne positie van vroeger ten opzichte van export van suiker zullen kunnen innemen, terwijl de Fransche industrie reeds zeer tevreden zal zijn, wanneer zij in staat is in de geheele binnenlandsche consumptie te voorzien. De Engelsche markt zal dus waarschijnlijk nog eenige jaren hoofdzakelijk op rietsuiker aangewezen zijn en daarom behoeft onze Javasuikerindustrie zich over de eventuele ontbinding der Conventie niet ongerust te maken.

De Brusselsche Suikerconventie heeft groot en nuttig werk verricht, maar hare beteekenis is onder de tegenwoordige omstandigheden geslonken.

EEN NIEUWE FRANSCH WET TER BEVORDERING VAN HET GEBRUIK VAN CHEQUES.

Eenige maanden geleden verscheen in dit blad (jaargang 1917, blz. 227) een artikel, waarin gewezen werd op verschillende maatregelen door wetgever en regeering in Frankrijk genomen tot beperking van het baargeldverkeer. De totstandkoming van een nieuwe wet maakt het wenschelijk nogmaals op deze kwestie terug te komen.

De grootste hindernis, die de verbreiding van het chèque-gebruik in den weg staat, is het wantrouwen bij het publiek: de onzekerheid, of hij, van wien men een chèque in betaling aannam, ook werkelijk bij den bankier, op welken zij getrokken werd, voldoende fonds had gedeponneerd, waaruit de betaling zou kunnen geschieden. Dit wantrouwen was in Frankrijk bijzonder gerechtvaardigd: de Cour de Cassation toch had in zijn arrest van 15 Maart 1905 beslist, dat, niet alleen als het fonds geheel ontbrak, maar ook als het onvoldoende bleek, de chèque haar karakter verloor. De houder bevond zich dan dus in de zeer onaangename positie, dat hij geen betaling ontving en hem bovendien de gewone regres-acties ontgingen.

De wet van 1865 had gepoogd het publiek tegen frauduleuze praktijken van afgevers van chèques te beschermen: de administratie der registratierechten kreeg het recht den trekker van een chèque zonder

voldoend fonds voor een bedrag van 6 pCt. van het montant der chèque te behoeten, sans préjudice, zooals het artikel zegt, des peines correctionnelles, s'il y a lieu. Van de boete kwam in de praktijk niets en van de strafsancie evenmin, daar hier bedoeld was op het misdrijf van escroquerie, oplichting en de voorwaarde daarvoor, het bestaan van manoeuvres frauduleuses, door het enkele feit van de uitgifte van een niet of onvoldoend gedekte chèque niet vervuld was.

Een aanvulling van de wetgeving was dus noodig en heeft dan ook plaats gehad door de wet, die 22 Juni l.l. door den Senaat werd aangenomen. Het eerste artikel geeft hem, die een chèque in betaling heeft gekregen, waarvoor wel eenig, maar niet vol; doende fonds aanwezig is, recht op dit fonds: tot het bedrag hiervan blijft dus de chèque haar waarde behouden. Deze bepaling zal aan de groote onbillikheden, waartoe het arrest van het Cassatie-hof aanleiding gaf, een einde maken; dikwijls berustte de overtrekking op een vergissing en bedroeg ze slechts een in verhouding tot het geheele chèque-bedrag onbeduidende som, wat toch met geheele nietigheid werd gestraft.

Een ander artikel bedreigt hem, die een chèque, zonder fonds te hebben, trok of dit fonds na de trekking terugnam, met gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en een boete tusschen $\frac{1}{4}$ en 2 maal het bedrag der chèque. Hoewel jammer is, dat niet ook hij, die zonder *voldoend* fonds trekt, in bepaalde omstandigheden, gestraft wordt, mogen we verwachten, dat deze wetsbepalingen er in zullen slagen de chèque in Frankrijk meer populair te maken.

De vraag rijst, of ook voor ons land een dergelijke strafbepaling aan te bevelen is. Men moet hier niet verwijzen naar Engeland, waar nooit behoefte heeft bestaan aan zoo rigoureuze maatregelen: de chèque heeft daar een langzame, natuurlijke ontwikkeling gehad en een enkel moreele sanctie was daar blijkbaar voldoende om misbruiken tegen te gaan en haar het algemeene vertrouwen te geven. Geheel anders staat het evenwel, als men in een land een daar betrekkelijk nieuw instituut snellen ingang wil doen vinden; waar in een dergelijke poging steeds iets gekunstelds zit, kan ook een ingrijpen van den wetgever niet a priori worden afgekeurd. Men mag verwachten, dat de strafbepalingen niet veel toegepast zullen behoeven te worden (het overtrekken, dat, zooals reeds gezegd werd, dikwijls op vergissing berust zal toch alleen bij bewezen opzet strafbaar zijn) maar de wetenschap, dat een oneerlijk gebruik der chèque tot strafvervolgning aanleiding kan geven, zal zeker vertrouwen-wekkend werken.

AANTEKENINGEN.

Fusie van Lever Brothers. — Voor den groei van deze wereldfirma bestaat in ons land eene begrijpelijke belangstelling: stond niet toen de aanvoer geen moeilijkheden ondervond haar product in Nederland vooraan. De opportuniteits-zeepfabricage, die thans hier plaats vindt, gaat dan ook een weinig zekere toekomst tegemoet voor de tijden wanneer de import van „Sunlight” geene belemmering meer ondervindt; trouwens de strijd zal niet vergemakkelijkt worden, wanneer de zeer stellige plannen van Lever uitvoering hebben gevonden hier te lande een eigen fabriek op te richten. Voor het oogenblik wordt onze aandacht getrokken door fusie van Lever met de amerikaansche firma Joseph Watson & Sons te Leeds, een fusie, waartoe reeds een tiental jaren terug pogingen werden in het werk gesteld. Men zal zich herinneren, dat tijdens den oorlog eveneens met de bekende Pears Ltd. versmelting heeft plaats gevonden en dat de Sunlight Mij. onlangs vergunning verkreeg haar kapitaal van £ 30 op £ 40 miljoen te brengen.

Steenkolenproductie in de V. S. — De „U. S. Geological Survey” heeft de eindcijfers der

kolenproductie, in de onderscheidene staten, voor het jaar 1916 gepubliceerd. De staten welke de grootste productiecijfers hebben aan te wijzen laten wij hieronder volgen:

	1916 Tons	Arbeiders	1915 Tons	Arbeiders
Pensylvania ¹⁾	170.295.424	168.212	157.955.137	174.593
West Virginia	86.460.127	78.067	77.184.069	75.882
Illinois	66.195.336	75.538	58.829.576	75.610
Ohio	34.728.219	41.394	22.434.691	40.053
Kentucky	25.393.997	31.222	21.361.674	27.960
Indiana	20.093.528	23.965	17.006.152	22.777
Alabama	18.086.197	25.308	14.927.937	22.591
Colorado	10.484.237	13.104	8.624.980	12.372
Totaal				
(bitumineuze)	502.519.682	561.102	442.624.426	557.456
Penna. anthract.	87.578.493	159.869	88.995.061	176.552
Tot. generaal	590.098.175	720.971	531.619.487	734.008

Het is voor Amerika, gelet het gebrek aan arbeidskrachten dat zich ook aldaar gaat vertoonen, een verblijvend teeken, dat blijkbaar de techniek zich dusdanig verbetert, dat de vermeerdering in het aantal benodigde werkkrachten relatief achter kan blijven bij de toename der productie.

Suezkanaal-ontvangsten. — De laatste gegevens aangaande het Suezkanaal vindt men in ons nummer van 8 Aug. a.c.; thans geven wij de ontvangsten in francs voor het eerste semester van 1917, gespecificeerd naar de maanden, terwijl ter vergelijking de cijfers voor 1916 mede vermeld zijn.

	1917	1916
Januari	6.480.000	6.780.000
Februari	4.710.000	6.870.000
Maart	5.010.000	6.980.000
April	5.300.000	6.630.000
Mei	4.680.000	6.140.000
Juni	4.450.000	5.850.000
Juli	5.050.000	6.480.000
Totaal	35.680.000	45.730.000

Volledigheidshalve geven wij hier nogmaals de ontvangsten der laatste vier jaren: 1913 — 129.925.949 frs., 1914 — 125.121.238 frs., 1915 — 98.228.099 frs., 1916 — 89.044.276 frs. De veronderstelling ligt voor de hand, dat het 1917-totaal weer een aanmerkelijken teruggang zal vertoonen.

Vijandelijke onderdanen in de V. S. — De dienst der belastingen in de Vereenigde Staten heeft einde Mei cijfers samengesteld van het aantal in de V. S. domicilie hebbende onderdanen der landen, waarmee Amerika nu in oorlog is of van dezulke, welke met bedoelde landen verbonden zijn. Mede zijn aangegeven het aantal mannelijke vertegenwoordigers, welke 21 jaar zijn of ouder. De cijfers, die ook ten aanzien der migratie een beeld geven laten wij hieronder volgen:

	Totaal	Man. 21 jr en +
Duitschland	2.349.000	136.000
Oostenrijk	1.376.000	447.000
Hongarije	—	280.000
Turkije	188.000	93.000
Boelgarije	11.000	8.000

Het totaal generaal is dus 4.662.000 zielen of $4\frac{1}{2}$ pCt. der bevolking van de Staten. Het percentage der mannelijke individuen vorenbedoeld is vergeleken met de gelijksoortige amerikaansche bevolking 3,2 pCt. Bij het begin van den wereldoorlog zijn natuurlijk een groot aantal personen afgevoerd moeten worden. De duitsche landverhuizers — zegt het rapport — gingen er eerder toe over zich in de nieuwe wereld te doen naturaliseeren dan hun oostenrijksche en hongaarsche bondsbroeders.

Een nieuw bedrijf. — Sedert het verschijnen van den oorlogstoestand is reeds menigmaal onze verbazing gewekt door noviteiten in handel en industrie, welke in de tijdsomstandigheden de mogelijkheid van hun ontstaan konden vinden. Niettemin zal onze ver-

¹⁾ bitumineuze.

bazing nog ontvankelijk zijn bij het vernemen van de nieuwste oorlogsonderneming die in Duitschland tot stand kwam. De deutsche bladen bevatten onlangs advertenties van den volgende inhoud: Werbematerial für die 7. Kriegsanleihe für Militär- und Zivilbehörden, Banken, Genossenschaften, Sparkassen, überhaupt für alle Agitatoren und Zeichnungstellen in grosser Auswahl, Muster und Preisverzeichnis kostenlos. Zou in eene vredes-maatschappij eene dergelijke onderneming den toets van productiviteit hebben kunnen doorstaan?

REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Uitvoer van schapenvleesch. De periode van 20 Juli tot 31 Augustus j.l., gedurende welke consenten zouden kunnen worden afgegeven tot eene hoeveelheid van 4 miljoen K.G. schapenvleesch, is nader verlengd tot en met 30 dezer.

Uitvoer van wild. Voorloopig zal geen uitvoer van wild kunnen plaats hebben. Wilde konijnen en patrijzen zullen in het geheel niet worden uitgevoerd; deze zijn voor het binnenland bestemd.

Gezouten varkensvleesch. De verkoop van het in den loop van den zomer ingezouten varkensvleesch heeft niet aan de verwachtingen beantwoord, zoodat nog een partij van 3½ miljoen K.G. onverkocht was gebleven. Deze partij zal nu voor de helft naar Duitschland worden uitgevoerd, terwijl de andere helft, met bestemming naar België, is verkocht aan de Commission for Relief in Belgium.

Regeringsbloem. Met ingang van 10 dezer zal worden verstaan onder regeringsbloem: 60 pCt. inlandsche tarwebloem, 20 pCt. gerstebloem, 10 pCt. aardappelmeel en 10 pCt. Amerikaansch meel. De samenstelling van het regeringsmeel blijft ongewijzigd.

Distributie van boter. De distributieregeling voor boter is in dier voege gewijzigd, dat de uitzondering op het verbod tot vervoer en aflevering van boter voor hoeveelheden van 1 K.G. of minder is uitgebreid tot hoeveelheden van 5 K.G. of minder.

Maximumprijzen stroo. Door den Minister van Landbouw zijn prijzen vastgesteld, waartegen verschillende strosoorten in den groothandel ten hoogste mogen worden te koop aangeboden of verkocht.

Aardappelen. Onder de Eigenheimers of Borgers, waarop niet van toepassing is het verbod tot aflevering en vervoer zijn niet begrepen de z.g. Blauwe Eigenheimers en Borgers.

Verstrekking van schoeisel, sajete en kleeding tegen lagen prijs. Volgens de tot dusver van de burgemeesters ingekomen opgaven zouden voor verstrekking van schoeisel en sajete tegen lager prijs door bemiddeling van het Kon. Nat. Steuncomité (zie het overzicht in No. 84 van 8 Aug. j.l.) in aanmerking komen 925.365 gezinnen, voor wie binnen 3 maanden noodig zouden zijn 1.770.694 paar schoenen, 1.361.544 paar klompen en 1.320.289 K.G. sajete. De schoenen zouden tegen een prijs van f 6 voor volwassen manschoenen beschikbaar worden gesteld. Onderzocht wordt thans, hoe groot de productie hiervan zal kunnen zijn; waarschijnlijk zal deze niet voldoende zijn om in de gebleken behoefte geheel te voorzien, zoodat pondspondsgewijze verdeling over de ingekomen aanvragen noodig zal zijn. Ten aanzien van de sajete staat reeds vast, dat niet geheel in de behoefte kan worden voorzien. De aanvoer van buitenlandse wol is hoogst onzeker, terwijl van de binnenlandsche productie in de eerste plaats voor legerdoeleinden moet worden gebruik gemaakt. Voor de sajete-industrie kan dan ook niet meer dan 450.000 K.G. wol beschikbaar worden gesteld.

Kerstboomkaarsjes. De Toewijzingscommissie voor kaarsen, schemerlichten en dergelijke kan geen grondstoffen beschikbaar stellen voor de fabricatie van Kerstboomkaarsjes.

Benzine. In verband met de geringe voorraden benzine hier te lande en de zeer ongunstige vooruitzichten op nieuwen aanvoer, heeft de Toewijzingscommissie voor Benzine zich de beschikking verzekerd over voldoende hoeveelheden spiritus, teneinde door menging daarvan met benzine de beschikbare voorraden langer te doen strekken.

Graanprijzen en verbouw van voedingsgewassen. Aangezien de kansen op een voldoende aanvoer van graan en veevoeder uit het buitenland zeer zijn verminderd, heeft de Minister van Landbouw besloten de voor eenigen tijd vastgestelde garantiëprijzen voor den oogst 1918 (zie ons overzicht in No. 87) te verhoogen voor tarwe, rogge en wintergerst. Verwacht wordt, dat thans aan den uitzaai van broodkoren de noodige uitbreiding zal worden gegeven.

Melasse. Verboden is de aflevering, hetzij voor verkoop of ten geschenke geven en het daarmede verband houdend vervoer van melasse.

Aardappelen. Het Bureau voor Mededeelingen inzake de Voedselvoorziening vestigt er de aandacht op, dat berichten omtrent zeer goeden uitslag van den aardappelooft in de Groninger veenkoloniën, niet tot overdreven optimisme moeten leiden. Immers geldt het hier uitsluitend witvleezige aardappelen, in de eerste plaats voor de fabrieken bestemd. Omtrent den oogst der consumptie-aardappelen is nog niets met zekerheid te zeggen.

Regeringsvarkens. In de week van 17 tot 22 dezer zullen geen regeringsvarkens kunnen worden verstrekt. Blijkbaar zijn niet voldoende varkens van 70 K.G. slachtgewicht meer aanwezig. Voor levering in de week van 24 tot 29 dezer en volgende weken is het slachtgewicht nu vastgesteld op 60 K.G.; blijkens de op 10 Augustus gehouden veetelling zijn nog voldoende varkens van dit gewicht aanwezig; mochten er dan ook niet voldoende worden aangeboden, dan zal levering gevorderd worden op grond van de bepalingen der Distributiewet 1916.

Bloembollen. De uitvoer van bloembollen per postpakket is weder toegelaten.

Thee en koffie. Gemeentebesturen, die bezwaren mochten hebben om het aantal personen van 16 jaren en ouder in hunne gemeente, die in aanmerking komen voor verstrekking van thee- en koffiedistributie-kaarten, op te geven, kunnen dergelijke opgave achterwege laten. Zij ontvangen dan het aantal van die kaarten, dat naar het oordeel van de regering geacht kan worden in hunne gemeente noodig te zijn.

Door den Minister is vastgesteld de prijs, tegen welchen thee in den tusschenhandel ten hoogste mag worden verkocht. Deze prijs, door pakkers en handelaars aan detaillisten in rekening te brengen voor gemengde thee of voor thee, niet verpakt in origineel fust, bedraagt f 1,10 per ½ K.G. los en f 1,20 per ½ K.G. verpakt, in hoeveelheden van ¼ K.G. of minder; in den prijs zijn begrepen kosten voor invoerrecht, emballage en vracht.

Verbod tot uitvoer en vervoer van sommige artikelen. Zooals de wet houdende verbod tot uit- en vervoer van sommige artikelen tot dusver luidde, gold zij alleen in geval van oorlog of oorlogsgevaar. Thans is deze wet gewijzigd (Wet van 1 Sept. 1917, Stbl. no. 578) en is o.m. bepaald dat zij ook zal gelden zoolang niet door de Kroon is verklaard, dat de bijzondere omstandigheden hebben opgehouden te bestaan.

NEDERLANDSCHE HANDELSSTATISTIEK.

In afwachting van het wederom maandelijks verschijnen der maandcijfers van in- en uitvoer, waarna voor de thans door het Centraal Bureau voor de Statistiek samengestelde gegevens een definitieve vorm van weergave zal worden gekozen, zijn hieronder de gelijktijdig voor April, Mei en Juni 1917 verschenen cijfers, volgens de indeeling die tot op heden gebezigd is, gesteld naast die van invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer in de overeenkomstige maanden van het jaar 1916. Blijkens mededeeling in de Juni aflevering geschiedt tengevolge der tijdsomstandigheden de publicatie in het vervolg om de zes maanden.

(In duizenden Kilogrammen).

	APRIL				MEI				JUNI			
	Invoer		Uitvoer		Invoer		Uitvoer		Invoer		Uitvoer	
	1916 (tot verbruik)	1917	1916 (uit vrije verkeer)	1917	1916 (tot verbruik)	1917	1916 (uit vrije verkeer)	1917	1916 (tot verbruik)	1917	1916 (uit vrije verkeer)	1917
Algemeene voedingsmiddelen.												
Aardappelmeel ..	0	0	5.766	2.028	0	0	8.220	1.252	0	0	1.981	226
Boter	120	0	3.982	3.306	64	0	4.827	2.542	0	0	4.479	5.247
Eieren	0	0	6.048	4.481	3	0	5.347	3.492	0	0	3.223	3.705
Tarwe-en-meel ¹⁾	81.596	17.806	239	92	61.579	45.312	243	6.857	90.236	132.038	22	13.386
Rijst	2.087	0	7	0	19.549	0	9	0	6.375	2	19	0
Andere granen ¹⁾	38.924	28.647	28	0	52.809	57.654	9	1	7.058	46.855	3	8
Kaas	?	?	3.900	4.812	?	?	10.009	4.955	?	?	12.332	7.483
Versche zeevisch	?	?	5.361	5.297	?	?	7.291	3.837	?	?	5.436	182
Haringenbokking	123	0	1.103	686	0	0	3.388	2.117	5	0	5.650	1.609
Versch vleesch ..	?	0	1.461	269	?	0	3.097	487	?	0	2.553	2
Gez. of ger. vleesch	?	0	190	127	?	2	2.856	11.16	?	0	2.480	305
Krachtvoeder- koeken en-meel	13.829	19.115	?	?	12.313	9.755	?	?	8.427	17.284	?	?
Genotmiddelen.												
Cacaoboonen	1.171	31	0	0	2.903	18	0	0	21.61	71	0	0
Cacaopoeder	69	0	579	265	0	0	640	213	0	0	509	10
Koffie	9.660	135	3.842	293	9.992	271	5.496	1	6.500	1.845	4.267	0
Thee	745	1.429	?	?	723	625	?	?	316	701	?	?
Ruwsuiker	89	1	801	151	98	7	0	50	197	0	0	0
Kandij, mel., bast.	206	0	167	9	339	30	5	2	0	0	0	1
Tabak	1.050	1.245	728	1.653	755	474	756	309	661	3.076	319	1.579
Sigaren	18	1	235	134	1	0	335	181	1	1	311	377
Oliën, vetten en grondstoffen daarvoor.												
Copra	3.927	109	0	0	7.677	2.874	0	0	6.304	4.412	0	0
Kokosnootolie ..	0	345	927	0	0	841	694	0	0	401	610	0
Reuzel	1.409	12	0	122	1.173	538	1	1	1.216	36	1	1
Margar. (eetbare)	0	1	14.231	11.128	0	3	12.398	5.361	0	10	11.046	10.982
Margar. (ruwe) ..	1.627	19	0	0	2.360	331	0	0	1.968	51	0	0
Katoenpittenolie	1.578	103	0	0	2.254	2.616	0	0	3.176	2.120	0	0
Grondnoten	2.446	232	0	0	4.733	368	0	0	3.693	245	0	0
Palmpitten	266	2.830	0	0	3.675	1.891	0	0	3.114	2.721	0	0
Palmolie	0	0	0	0	0	119	0	0	242	5	11	0
Sojaboonen	0	102	0	0	0	0	0	0	0	438	0	0
Soja-olie	350	697	0	0	551	480	0	0	1.610	150	0	0
Koolzaad	535	593	143	0	1.757	940	181	0	1.490	2.103	26	0
Lijnzaad	11.532	31	198	2.323	19.025	0	384	570	15.237	0	28	0
Lijnolie	0	0	114	429	0	1	168	77	0	0	113	52
Petroleum	19.122	1	3	4	13.417	2.758	1	1	7.664	13.390	2	2
Miner. smeeroliën	378	56	?	?	251	440	?	?	820	38	?	?
Talk, roet en smeer	1.280	561	155	0	1.212	536	328	0	770	725	165	0
Weefstoffen.												
Hennep (ongeh.)	6	62	0	0	219	0	0	0	176	0	0	0
Ongetw. en ongev. katoenen garen	1.290	790	8	0	1.766	668	0	0	1.124	1.689	0	0
Katoen (ongesp.)	2.533	466	18	0	4.882	1.138	10	0	3.655	2.644	11	0
Vlas (geroot en gezwingeld) ..	5	0	1.292	847	0	0	1.998	1.128	0	0	1.554	1.243
Wol (alle soorten, wolafval en kunstwol)	1.125	417	2	0	863	687	11	0	235	428	5	0
Metalen.												
IJzer (ruw gegot.)	4.660	155	0	0	6.781	1.388	0	0	4.333	3.116	0	0
IJzer (smeed, band- en pl. ijzer)	46.645	5.848	2.739	0	48.638	6.675	3.188	39	42.468	6.661	3.091	1
IJzer (spoorstaf.)	1.490	338	353	0	2.931	40	28	14	2.652	223	353	192
IJzer (gaspijpen)	3.955	959	270	0	3.318	854	236	0	4.240	1.135	282	12
Staal (in staven)	3.868	0	1.028	0	7.447	0	172	0	5.827	0	119	0
Koper (ruw)	92	2	0	0	120	63	0	0	129	9	0	0
Lood (ruw)	157	500	1	0	42	502	422	0	594	126	54	0
Tin (ruw)	1	0	6	0	174	178	6	0	149	0	6	0
Zink (ruw)	636	1	655	610	28	0	963	102	26	0	934	0
Steenkolen.												
Steenkolen	414.072	331.303	2.762	5.547	593.993	288.582	2.246	3.928	490.285	298.810	2.439	1.809
Diversen.												
Soda	1.260	1.412	0	1	1.776	487	0	2	1.809	2.251	0	1
Chilisalpeter ..	8.635	3	1	0	7.975	0	0	0	8.756	17.920	0	0
Cement, tras.	33.122	17.192	101	0	43.530	28.252	127	0	32.184	36.418	200	4
Huiden (gedroogd onbereid)	14	51	10	0	105	37	51	0	114	11	46	0
Huiden (gezout.)	160	0	681	0	1	21	1.859	0	195	124	1.554	193

¹⁾ Tarwemeel is uitgedrukt in tarwe; aangenomen is, dat 75 K.G. meel met 100 K.G. tarwe gelijk staat. Bij „andere granen” vond voor roggemeel eenzelfde verrekening plaats.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	15 Sept. 1917	20 Juli 1914
Ned. (Disc. Wissels.	4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
Bank (Bel. Binn. Eff.	4 1/2 " 1 " '15	4 " 23 " '14
Vrsch. in R.C.	5 1/2 " 19 Aug. '14	5 " 23 " '14
Bank van Engeland	5 " 6 Apr. '17	3 " 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk	5 " 20 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Oosteur. Hong. Bk.	5 " 10 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Russische Staatsbk.	6 " 27 Juli '14	5 " 1 Apr. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 " 10 " '15	5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	5 1/2 " 9 Nov. '16	4 1/2 " 6 " '14
Zwitsersche Nat. Bk.	4 1/2 " 2 Jan. '15	3 1/2 " 19 " '14
Bank van Italië . .	5 " 1 Juni '16	5 " 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	3-4 1/2	—
Javasche Bank . . .	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
15 Sept. '17	1 1/2-3/4 ¹⁾	2 1/2	4 13/16	4-5/8	—	4-4 1/2 ¹⁾
10-15 " '17	1 1/2-7/8	2 1/2	4 3/8-1/2	4-5/8	—	4-5 1/2
3-8 " '17	1 1/8-2	2 1/2	4 23/32	4-5/8	—	3-6
27 A.-1 S. '17	2	2 1/4-2 1/2	4 23/32	4-5/8	—	2-6
11-16 S. '16	1	1 1/2	5 1/8	4-5/8	—	2 1/2-3
13-18 S. '15	2 3/8	2 7/8-3 7/8	4 5/8-1 1/2	—	—	1 7/8
20-24 Jul. '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

¹⁾ Notering van 14 September 1917.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteringen te Amsterdam opgenomen. De dagelijksche koersen op New York, alsmede de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New York
10 Sept. 1917 ..	11.32	32.92 1/2	41.15	2.37 5/8
11 " 1917 ..	11.31 1/2	32.65	41.10	2.37 3/8
12 " 1917 ..	11.30 1/4	32.70	41.—	2.37 1/4
13 " 1917 ..	11.31	32.75	41.—	2.37 3/8
14 " 1917 ..	11.31 1/2	32.75	41.10	2.37 3/8
15 " 1917 ..	11.32	32.75	41.07 1/2	2.37 3/8
Laagste der week	11.30	32.52 1/2	40.90	2.37
Hoogste " "	11.33	33.10	41.20	2.37 3/4
8 Sept. 1917 ..	11.33	33.02 1/2	41.25	2.37 1/4
1 " 1917 ..	11.33 1/2 ¹⁾	33.17 1/2 ¹⁾	41.25 ¹⁾	2.38
Muntpariteit ..	12.10 5/8	59.26	48.—	2.48 3/4

¹⁾ Notering van 30 Aug.

Data	Zwitserland	Weenen	Kopenhagen	Stockholm	Batavia telegrafisch
15 Sept. 1917	50.30	20.75	73.10	80.45	99 1/2-100 1/2
Laagste d. w.	49.90	20.60	72.85	80.—	—
Hoogste " "	51.50	20.97 1/2	73.10	80.45	—
8 Sept. 1917	50.20	20.85	73.10	80.10	99 1/2-100 1/2
1 " 1917	51.75	21.12 1/2	72.62 1/2	80.10	99 1/2-100 1/2
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

De wisselmarkt was dooreen genomen vast. De omzetten waren tamelijk beduidend. Londen was gezocht en ondanks het groote aanbod van de haringvisserij eerder stijgend. 11.31 1/2—11.30 1/8—11.32. Parijs was onregelmatig en van de Entente devisen in verhouding nog het meest aan schommeling onderhevig 41.15—41—41.10. Berlijn en Weenen aanvankelijk beduidend flauwer, konden zich echter weder direct herstellen en sloten eveneens vast op 32.75 en 20.75. Skandinavië zonder veel zaken en tamelijk onveranderd 72.95—73.10 en 80.07 1/2—80.45. Alleen Roebels en Zwitserland sterk schommelend. Roebels kwamen opnieuw op een laagteprijs. Tot circa 29 werd afgedaan hoewel hier steeds eerder gezocht en doorlopend boven pariteit met het buitenland. Slot circa 40. Zwitserland wederom zeer onregelmatig 50.20—51,50—50.10—50.30.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
15 September 1917	4.76.45	5.79 1/8	nom.	42 3/16
Laagste d. week ..	4.76.45	5.76 1/2	—	41 7/8
Hoogste " " ..	4.76.45	5.81	—	42 3/16
7 September 1917	4.76.45	5.77 1/2	nom.	41 7/8
31 Augustus 1917	4.76.45	5.77	nom.	41 7/8
Muntpariteit . . .	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noterings-eenheden	21 Aug. 1917	28 Aug. 1917	Tijdperk 29 Aug.—7 Sept. 1917		7 Sept. 1917
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 3/8	97 1/4	97 1/4	97 3/4	97 7/16
B. Aires	d.p.gd.pes.	49 3/8	49 1/2	49	49 7/8	49 3/8
Calcutta	sh/d.p.rup.	1 4 3/32	1 4 3/32	1 4 1/4	1 5 1/16	1 5 1/32
Hongkong ..	id. p. \$	2/10 1/2	3/-	3/0	3/3 3/4	3/1 1/2
Lissabon	d. p. escudo	31 7/8	31 7/8	31 1/2	32 1/4	31 7/8
Madrid	Peset. p. £	21.07	21.22	21.00	21.70	21.55
Montevideo . .	d. p. peso	53 3/4	53 15/16	53 1/2	54 3/8	53 3/4
Montreal . . .	\$ per £	4.77	4.76 5/8	4.76 5/8	4.77 1/8	4.76 7/8
Petrograd . .	R. p. £ 10	225 1/2	245	248	280	274 1/2
R.d.Janeiro ¹⁾	d. p. milr.	13 1/2	12 15/16	12 27/32	13 1/32	12 27/32
Rome	Lires p. £	35.34	35.53	35.50	36.55	36.44
Shanghai ..	sh/d.p.tael	4/3	4/6	4/6	4/10	4/10
Singapore ..	id. p. \$	2/4 1/16	2/4 1/16	2/4	2/4 5/32	2/4 1/16
Valparaiso ¹⁾	d. p. pap.p.	13 3/16	13 3/8	13 11/16	14 27/32	14 27/32
Yokohama ..	sh/d.p.yen	2/1 3/8	2/1 3/8	2/1 7/16	2/1 13/16	2/1 5/8

¹⁾ Noteringen op 90 dagen.

GOUD EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK VAN ENGELAND.

Sedert 29 Juli 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

ZILVER.

Notering te Londen.

te New York.

15 Sept. 1917	51 ¹⁾	100 1/2
8 " 1917	49	96 5/8
1 " 1917	46	90 3/4 ²⁾
25 Aug. 1917	44 7/8	88 1/2
18 " 1917	44	86 3/4
16 Sept. 1916	32 1/2	68 1/4
18 Sept. 1915	23 1/2	48 5/8
20 Juli 1914	24 15/16	54 1/8

¹⁾ Notering van 14 September 1917.

²⁾ Notering van 31 Augustus 1917.

NEDERLANDSCHE BANK.

VERKORTE BALANS OP 15 SEPTEMBER 1917.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 45.230.469,61 B.-bk. " 128.150,— Ag.sch. " 7.092.373,24 1/2	f 52.450.992,85 1/2
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 6.965.485,—	" 6.965.485,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 36.637.582,63 B.-bk. " 3.626.977,40 Ag.sch. " 30.830.581,—	f 71.095.141,03
Op Effecten	f 66.734.641,03	
Op Goederen en Spec.	f 4.360.500,—	" 71.095.141,03
Voorschotten a. h. Rijk.		" 13.149.704,30 1/2
Munten Muntmateriaal	Munt, Goud f 52.446.800,— Muntmat. Goud. " 624.333.117,04 1/2	f 676.779.917,04 1/2
Munt, Zilver, enz.	" 7.310.325,64	
Muntmat. Zilver		" 684.090.242,68 1/2
Effecten	Bel. v. h. Res. fonds. f 5.219.192,50 id. van 1/2 v. h. kapit. " 3.921.939,62 1/2	" 9.141.132,12 1/2
Geb. en Meub. der Bank	" 1.465.000,—	
Diverse rekeningen	" 60.461.846,89	f 898.819.544,89
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	" 5.234.534,18 1/2	
Bankbiljetten in omloop	" 787.108.085,—	
Bankassigatiën in omloop	" 2.690.306,34	
Rekening-Courant saldo's:		
Van het Rijk	f —	
Van anderen	" 80.144.927,08 1/2	" 80.144.927,08 1/2
Diverse rekeningen	" 3.641.692,28	f 898.819.544,89

Beschikbaar metaalsaldo f 509.038.631,69 1/2
Op de basis van 2/3 metaaldekking " 335.049.968,01
Minder bedragen aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is " 2.545.193.155,—

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Mcer	Minder
Disconto's		38.276.822,43 1/2
Buitenlandsche wissels		1.155.605,—
Beleeningen		820.026,77 1/2
Goud	12.597.825,84	
Zilver		53.740,70
Bankbiljetten		1.340.125,—
Part. Rek.-Crt. saldo's		19.202.528,30 1/2

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	15 Sept. 1917	8 Sept. 1917
Aan schatkistpromessen.. waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 104.050.000,—	f 141.050.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	" 42.000.000,—	" 80.000.000,—
Aan zilverbons ..	" 109.520.000,—	" 109.650.000,—
	" 23.557.956,75	" 23.437.709,25

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischbare schulden
15 Sept. 1917	676.780	7.310	787.108	82.835
8 " 1917	664.182	7.364	788.448	101.260
1 " 1917	664.145	7.270	789.761	102.046
25 Aug. 1917	656.911	7.375	766.667	70.081
18 " 1917	656.851	7.229	768.531	66.385
11 " 1917	656.748	7.097	770.707	66.264
4 " 1917	647.041	7.060	778.969	57.932
28 Juli 1917	633.304	7.247	767.152	58.470
21 " 1917	621.209	7.322	760.027	55.682
14 " 1917	624.158	7.286	767.296	52.738
7 " 1917	625.672	7.287	771.151	48.507
30 Juni 1917	626.729	7.454	764.224	63.675
23 " 1917	603.159	7.569	738.635	68.497
16 Sept. 1916	587.373	7.000	678.243	146.374
18 Sept. 1915	384.860	2.080	519.918	30.620
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar metaalsaldo	Dekningspercentage
	Totaal	Hiervan Schaatkistpromessen rechtstreeks			
15 Sept. 1917	52.451	42.000	71.095	509.039	79
8 " 1917	90.728	80.000	71.915	492.542	75
1 " 1917	78.763	68.000	76.110	492.002	75
25 Aug. 1917	31.951	21.000	74.621	495.884	79
18 " 1917	31.402	20.000	73.697	496.045	80
11 " 1917	37.913	26.000	74.812	495.414	79
4 " 1917	45.467	34.000	75.101	485.707	78
28 Juli 1917	44.781	33.000	75.195	474.413	78
21 " 1917	49.692	38.000	77.060	464.375	77
14 " 1917	51.755	40.000	76.823	466.424	77
7 " 1917	52.211	40.000	75.683	468.033	77
30 Juni 1917	52.644	40.000	79.146	447.376	79
23 " 1917	52.879	40.000	79.469	448.344	76
16 Sept. 1916	106.348	89.500	62.736	428.547	72
18 Sept. 1915	62.680	34.560	85.304	276.335	70
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 1)	54

1) Op de basis van 2/3 metaaldekking.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischb. schulden
16 Juni 1917	75.500	19.869	163.145	43.339
9 " 1917	74.489	20.491	163.035	38.210
2 " 1917	72.995	22.160	160.565	35.127
26 Mei 1917	72.098	22.325	157.493	35.211
17 Juni 1916	64.578	29.460	149.801	41.940
19 Juni 1915	29.935	31.120	111.309	20.039
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaalsaldo	Dekningspercentage
16 Juni 1917	6.925	34.405	59.756	12.320	55.312	46
9 " 1917	6.654	35.577	56.288	11.354	56.260	47
2 " 1917	6.550	36.226	50.976	12.565	56.465	49
26 Mei 1917	6.532	35.747	50.060	11.326	56.318	49
17 Juni 1916	6.566	41.110	43.300	10.533	55.690	49
19 Juni 1915	5.649	6.023	55.303	6.933	34.786	46
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 2)	44

1) Sluitpost der activa.

2) Op de basis van 2/3 metaaldekking.

SURINAAMSCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opetschb. schulden	Disconto's	Div. rekeningen 1)
14 Juli 1917 ..	750	1.186	1.003	890	589
7 „ 1917 ..	760	1.248	960	895	616
30 Juni 1917 ..	766	1.201	1.015	886	668
23 „ 1917 ..	750	1.145	1.014	888	593
15 Juli 1916 ..	715	1.013	902	920	595
17 Juli 1915 ..	1.143	1.070	1.534	860	926
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

I. BANK VAN ENGELAND.

WEEKSTAAT VAN 5 SEPTEMBER 1917.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 70.277.915	Government Debt £ 11.015.100
	Other securities „ 7.434.900
	Gold coin and bullion „ 51.827.915
£ 70.277.915	£ 70.277.915

BANKING DEPARTMENT.

Capital..... £ 14.553.000	Government securities.. £ 57.794.320
Rest „ 3.573.111	Other securities „ 97.739.184
Public deposits „ 44.461.822	Notes „ 29.607.545
Other deposits „ 124.997.022	Gold and silver coin „ 2.460.646
Seven-day and other bills.. „ 16.740	
£ 187.601.695	£ 187.601.695

Door het uitblijven der Engelsche bladen konden de cijfers van den laatsten weekstaat hierboven niet worden opgenomen.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
12 Sept. 1917	54.235	40.534	***	***	***
5 „ 1917	54.288	40.670	***	***	***
29 Aug. 1917	54.303	40.407	173.361	28.500	146.521
22 „ 1917	54.153	39.934	173.500	28.500	146.874
13 Sept. 1916	54.696	36.121	130.961	28.500	98.915
15 Sept. 1915	63.738	31.515	67.157	28.500	17.700
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekking-percentage 1)
12 Sept. '17	57.767	92.150	42.590	121.346	32.151	19,61
5 „ '17	57.794	97.739	44.462	124.997	32.068	18,92
29 Aug. '17	57.899	105.499	46.526	131.094	32.347	18,21
22 „ '17	56.483	100.889	44.701	100.889	32.669	19,—
13 Sept. '16	42.188	94.460	59.147	96.383	37.025	23 3/4
15 Sept. '15	34.418	144.955	121.575	90.168	50.672	23 7/8
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 3/8

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

II. DUITSCHE RIJKS BANK.

STAAT VAN 7 SEPTEMBER 1917.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk. 2.504.109.000
davon Goldbestand	„ 2.403.578.000
Reichs- und Darlehenskassenscheine.....	„ 707.062.000
Noten anderer Banken	„ 2.309.000
Wechsel	„ 10.999.984.000
Lombardforderungen	„ 9.429.000
Effekten.....	„ 179.305.000
Sonstige Aktiva	„ 1.380.583.000
Grundkapital.....	„ 180.000.000
Reservefonds	„ 90.137.000
Notenumlauf	„ 9.433.242.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten..	„ 5.514.475.000
Sonstige Passiva	„ 564.907.000

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grootendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekking-percentage 1)
7 Sept. 1917	2.504.109	2.403.578	707.062	9.433.242	34
31 Aug. 1917	2.499.126	2.403.027	671.355	9.337.102	34
23 „ 1917	2.494.576	2.402.850	587.538	8.977.977	34
15 „ 1917	2.489.536	2.402.462	547.240	8.934.378	34
7 Sept. 1916	2.493.482	2.469.699	373.872	7.175.105	40
7 Sept. 1915	2.456.335	2.413.833	249.582	5.559.885	49
23 Juli 1914	1.601.669	1.356.857	65.479	1.890.895	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
7 Sept. 1917	10.999.964	5.514.475	5.945.500	693.000
31 Aug. 1917	11.364.610	5.890.583	5.753.300	657.000
23 „ 1917	11.066.859	5.874.854	5.547.700	551.100
15 „ 1917	11.368.620	6.080.386	5.473.900	530.500
7 Sept. 1916	7.142.220	2.877.896	2.138.600	339.000
7 Sept. 1915	5.067.401	1.968.023	1.075.000	199.000
23 Juli 1914	750.892	943.964

III. BANK VAN FRANKRIJK.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 6 Aug. 1914 tot 28 Jan. 1915 werden geen staten gepubliceerd. De met * geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	* Te goed in het Buitenland	* Bult.gew. voorsch. a/d. Staat
13 Sept. '17	5.315.715	2.037.108	259.516	714.940	11.300.000
6 „ '17	5.313.880	2.037.108	260.085	668.111	11.300.000
30 Aug. '17	5.311.827	2.037.108	260.019	710.085	11.200.000
23 „ '17	5.309.717	2.037.108	260.331	717.050	11.025.000
14 Sept. '16	4.821.600	—	338.278	703.920	8.500.000
16 Sept. '15	4.437.559	—	364.621	973.762	6.500.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	* Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren.	Rek. Crt. Staat
560.050	1.170.216	1.119.145	20.857.243	2.663.750	45.193	
598.435	1.170.372	1.102.157	20.568.913	2.782.775	15.244	
567.412	1.173.013	1.113.577	20.468.568	2.715.700	17.901	
381.305	1.393.858	1.171.957	16.602.659	2.146.358	206.938	
246.202	2.009.599	587.849	13.267.025	2.541.299	75.870	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.560	

IV. RUSSISCHE STAATSBANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

De post „Schatkistbiljetten” komt eerst sedert 14 November 1914 n. st. in den weekstaat voor. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

(In milioenen Roebel).

Data n. st.	Goud	Te goed i/h but- tenland	Zil- ver	Schat- kistbil- jetten	Dis- conto's en belee- ningen	Circu- latie	Rek. Cour- rant
5 Sept. '17	1.294	2.308	127	12.159	1.739	14.961	2.697
29 Aug. '17	1.298	2.308	120	12.037	1.680	14.676	2.614
21 „ '17	1.297	2.308	124	11.928	1.737	14.435	2.634
14 „ '17	1.294	2.308	124	11.767	1.835	14.125	2.672
5 Sept. '16	1.552	2.057	88	3.993	993	7.022	1.549
5 Sept. '15	1.586	52	32	2.440	1.163	4.101	1.393
21 Juli '14	1.601	144	74	757	1.634	1.099

V. BELGIË.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale de Belgique is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast. Het Notendepartement dezer bank publiceert wekelijks verkorte balansen. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buitent. saldi	Beleen. van buitent. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circu- latie	Rek. Crt. saldi
6 Sept. 1917	424.939	90.075	480.000	95.990	991.517	89.381
30 Aug. 1917	425.763	89.949	480.000	95.814	992.168	89.392
23 „ 1917	425.415	89.928	480.000	95.330	991.459	89.275
16 „ 1917	425.757	89.894	480.000	96.617	991.480	90.847
7 Sept. 1916	314.451	71.359	480.000	42.927	756.651	144.458
9 Sept. 1915	131.362	23.976	360.000	37.391	412.261	141.486

VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circu- latie	Dekkings- Percen- tage ¹⁾
3 Aug. '17	899.828	53.709	305.131	1.261.921	—	—
27 Juli '17	928.070	51.789	333.556	1.287.035	—	—
20 „ '17	956.131	50.301	359.111	1.354.393	—	—
13 „ '17	925.033	47.545	335.100	1.327.391	—	—
4 Aug. '16	365.163	11.699	109.934	547.232	12.701	68
6 Aug. '15	261.196	24.916	40.926	306.002	15.420	83

¹⁾ Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

VEREENIGDE NEW YORKSCHE BANKEN EN TRUST MAATSCHAPPIJEN.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve	Deposito's	Circulatie	Beleeningen en disconto's	Surplus Reserve
15 Sept. '17	541.070	3.718.140	31.630	3.808.280	75.770
8 „ '17	505.770	3.712.990	31.330	3.850.650	50.050
1 „ '17	527.800	3.766.520	30.870	3.849.410	62.540
25 Aug. '17	527.110	3.729.290	30.660	3.816.350	76.150
16 Sept. '16	633.160	3.410.320	31.280	3.306.370	74.940
18 Sept. '15	698.070	2.887.670	36.740	2.698.840	217.000
25 Juli '14	467.880	1.958.320	41.730	2.057.570	26.170 ¹⁾

¹⁾ Op basis van 25 % van alle deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 17 September 1917.

De blik der internationale effectenbeurzen is in de afgelopen week naar het Oosten gericht geweest, naar Rusland dat, — mag men de berichten gelooven — aan den rand heeft gestaan van een burgeroorlog. Afgezien van den meer lokalen aard dien de aandacht der beurzen droeg, — immers, Russische staats- en andere fondsen worden aan zoo goed als alle groote beurzen genoteerd en verhandeld — was het vooral de vraag of deze nieuwe ontwikkeling der gebeurtenissen leiden kon tot een belangrijke wijziging in den algemeenen toestand, wellicht het voorspel van den vrede zou kunnen worden.

Daar de binnenlandsche onlusten de waarde van het land als Entente-bondgenoot zooals vanzelf spreekt tot een minimum beperken, werd deze kwestie vooral aan de beurzen der Midden-Europeesche Rijken druk besproken.

Te Weenen was men de opvatting toegedaan, dat de roeringen Ruslands kracht voor langen tijd zullen verlammen en men meende hieraan een zeer ongunstigen invloed op de politieke en militaire macht der Entente in haar geheel te kunnen toeschrijven, zelfs dermate ongunstig, dat de ontuchtering die noodzakelijkerwijs bij de volken in de vijandelijke landen moest ontstaan, geacht werd alle kans te hebben een spoedige vrede met zich te kunnen brengen. In verband hiermede was men te Weenen geneigd tot afgifte van verschillende waarden der Oorlogs-industriën, welke koersen onder verkoopen van tamelijken omvang te lijden hadden; aldaar waren dan ook aandeelen van kanonnen-fabrieken en dergelijke, in reactie. Toch konden de hier en daar op groote schaal uitgevoerde verkoopen niet direct een nadeeligen invloed op het koerspeil in zijn geheel aarlangen. Dit was het gevolg hiervan, dat de nog altijd aanwezige speculanten tot de lagere koersen goeden kooplust toonden en daarbij vormde de vaste houding van de beurs te Budapest een stimulans. Aandeelen van Hongaarsche banken, transportondernemingen etc., — werden ook door het Weensche publiek gekocht. Toch zijn ten slotte de verleden week in deze rubriek besproken critische beschouwingen over de speculatieve beweging in de pers, alsmede de meerdere reserve waarmede de banken aanvragen om beleening van effecten hebben bejegend, niet zonder gevolg gebleven. Aan het einde der week begonnen namelijk de omzetten flink in te krimpen. De daling in „munitie-waarden” begon zich scherper te accentueeren en drukte ook den koers van verschillende andere fondsen. Het heeft er allen schijn van alsof het Oostenrijksche publiek het gevaar van een dergelijke, in vele opzichten ongemotiveerde hausse begint in te zien. Een aanwijzing hiervoor is te vinden in de houding der beleggingsmarkt. Terwijl de koers der speculatieve papieren meerendeels een dalende richting heeft ingeslagen, behielden beleggingsfondsen hun vaste tendentie. Men geeft er thans blijkbaar de voorkeur aan, voor de gelden welke in handel en industrie op het oogenblik niet kunnen worden rendabel gemaakt, goede beleggingswaarden te koopen. Staatsfondsen hebben hiervan in de eerste plaats geprofiteerd.

Tot de flauwe houding der oorlogsfondsen aan de Weensche beurs werkte voorts in niet geringe mate de programmarede van den Oostenrijksch-Hongaarschen premier Wekerle mede. Deze verklaarde nogmaals, dat Oostenrijksch-Hongarije geenerlei veroveringen nastreeft, en gaf ook overigens van groote vredesbereidheid kond.

De Duitsche beurzen hebben in de afgelopen week een soortgelijke houding aan den dag gelegd. Te Berlijn bestond voor de aandeelen der oorlogsindustriën, de z.g. „Rüstungswerte”, aanbod tot lagere prijs. In tegenstelling daarmede waren „vredesfondsen”, als hoedanig verschillende mijnbouw- en petroleumaandeelen worden beschouwd, vast gestemd. De handel in scheepvaart-aandeelen, die nog maar onlangs een grooten omvang had aangenomen, was deze week binnen engere grenzen beperkt. Vermoedelijk is deze verandering te beschouwen als een gevolg van waarschuwingen in de bladen, die er op wezen, dat de toestand van de Duitsche scheepvaart-maatschappijen geenszins rooskleurig is en dat deze zich na den oorlog belangrijke opofferingen zullen moeten getroosten om zoo mogelijk weder de oude plaats op de wereldvrachtenmarkt te gaan innemen. In aansluiting aan de houding der beurzen in de dubbelmonarchie bestond te Berlijn vraag voor Oostenrijksch-Hongaarsche Staatsleeningen.

De gebeurtenissen in Rusland hebben te Parijs een minder gunstigen indruk gewekt; bij het aanzienlijke belang, dat Frankrijk bij den financiëelen en economischen toestand van het groote rijk heeft, is dit ook niet te verwonderen. Gedurende een lange reeks van jaren voor den

oorlog werd in Frankrijk semi-officieel propaganda gemaakt voor Russische leeningen en de in het algemeen zeer conservatieve Fransche spaarder leerde de Russische Staatsleeningen en spoorweg-prioriteiten langzamerhand als een evenknie der Fransche rente beschouwen. Zodoende is het belang van het Fransche publiek bij Russische waarden al sedert lang tot een enorme hoogte gestegen en al werd de toestand van Rusland in dien tijd meermalen met een bezorgd oog aangezien, het feit dat de rente geen enkele maal werd gepasseerd, wakte steeds opnieuw vertrouwen. Ook tijdens den oorlog konden de Fransche houders bij iederen vervaldatum hun coupons incasseeren. De sensationele daling van den roebelkoers en het herhaald dringend aanbod van Russische fondsen aan buitenlandsche markten zijn echter niet onopgemerkt gebleven; sedert geruimen tijd worden Russische papieren te Parijs dan ook tot dikwijls gevoelig lagere prijzen aangeboden en dit is ook in de afgelopen week weder het geval geweest. Voor de waarden der Fransche spoorwegen bestond een betere tendentie, zoowel als voor verschillende Mexicaansche fondsen, al ontwikkelde zich hierin, in sympathie met Londen, tot de hoogere koersen eenig aanbod.

Het slechte nieuws uit Rusland heeft te Londen een kink in den kabel gevormd voor een verdere rijzing tengevolge van speculatieve aankopen die daar voor en na worden uitgevoerd. Voor de leidende beleggingswaarden overwoog het aanbod, in de eerste plaats als gevolg van de Russische débacle, daarnaast ook in verband met de geringe belangstelling die kortelings betoond werd voor de 5 pCt. leening van £ 4.500.000 van het Australische Gemeenebest. Wel een bewijs hoezeer de voorradige middelen door speculaties in allerlei fondsen zijn in beslag genomen, is het geringe bedrag dat op deze leening werd ingeschreven, n.l. niet meer dan £ 1.890.000. Russische Staatsfondsen waren ook hier lager aan de markt, terwijl voorts voor Mexicanen het grootste animo verdwenen schijnt te zijn.

Uit verschillende uitlatingen in de pers zou men mogen opmaken, dat van officieele zijde voortgegaan wordt met de pogingen tot het breidelen der speculatiezucht. Voor kort werd reeds het uitgeven van circulaires, exposés, weekberichten enz. door effectenfirma's verboden, thans vertoonen de schrijvers der correspondentie-rubrieken in eenige financiële bladen, die dikwijls tot het geven van „tips” werden uitgenoodigd, (en daar ook dikwijls gevolg aan gaven), een ongewone terughoudendheid. Het speculeeren moet dan ook de regering wel verre van aangenaam zijn indien men ziet welke moeilijkheden zij heeft te overwinnen bij de uitgifte van credietpapier. Voor de uitgifte van Treasury Bills werden tot dusverre reeds verschillende systemen gevolgd. Aan deze biljetten staat thans een bedrag van meer dan £ 800.000.000 uit, waardoor de vlottende schuld rond £ 1.000.000.000 bedraagt, ongerekend de schatkistbiljetten welke thans, ter uitvoering van het oude, destijds tengevolge van den tegenstand van den Federal Reserve Board tijdelijk opgegeven plan, te New York worden geplaatst. Deze laatste biljetten vormen evenwel geen nieuwe schuld, daar zij dienen ter consolideering van verschillende indertijd bij Amerikaanse bankiers opgenomen leeningen. De aanzienlijke hoogte waarop het aan Treasury Bills uitstaande bedrag gestegen is, is voor de regering een ernstige zorg wanneer men er mede rekening houdt dat deze Bills uit den opbrengst van de nieuwe oorlogsleening, die tegen den herfst verwacht wordt, moeten worden afgelost. Men kan dus thans reeds zeggen, dat een belangrijk deel van het „nieuwe geld” al bij voorbaat is uitgegeven, met als vermoedelijk gevolg... opnieuw uitgifte van Treasury Bills, of een nieuwe leening kort daarna; een soort van financiële vicieuse cirkel dus, waardoor de ijver der intekenaren op de oorlogsleening natuurlijk niet wordt vergroot.

Tengevolge van voortgezette Amerikaanse aankopen is de rubberprijs verder gestegen. In verband daarmee bestonden voor rubberaandeelen gunstige opvattingen.

De Vereenigde Staten gaan voort op den eenmaal ingeslagen weg om al wat het land aan hulpbronnen van financielen en economischen aard oplevert, voor zich en hunne geallieerden te reserveeren. Een belangrijk besluit is het stopzetten van den uitvoer van goud, welk metaal nog maar kortgeleden in belangrijke sommen naar verschillende geallieerde landen werd uitgevoerd. Wellicht is deze nieuwe maatregel genomen in verband met de aanstaande uitgifte der tweede oorlogsleening. Ten aanzien van de scheepvaart bestaan, naar verluidt, plannen om alle oceaansvrachten met 75 pCt. te verlagen. Wordt deze maatregel uitgevoerd, dan zouden hieronder vermoedelijk niet alleen de Amerikaanse maatschappijen, doch ook neutrale, die de Amerikaanse havens moeten aandoen, getroffen worden. Anderzijds breidt het aantal der „regelingen” ten aanzien van den uit-

voer naar neutrale landen, die geacht worden naar de zijde des vijands te „leken” zich iederen dag uit.

In Wallstreet heerschte de afgelopen week als gevolg van al deze regeeringsbemoeiingen een minder aangename stemming. De berichten uit Rusland riepen ook hier voor verschillende oorlogsfondsen aanbod in het leven.

Tenzij er is in de afgelopen week geen wijziging in gunstigen of nadeeligen zin in den toestand ingetreden. Maar dat wij van geen gunstige verandering kunnen reppen, is op zich zelf al een nadeelige factor, daar de verhoudingen hier tengevolge van het uitblijven van aanvoeren er met den dag slechter op worden. Wat b.v. de kolenvoorziening betreft, staan wij er al heel slecht voor. Het aanbod van Engeland om ons tegen verrichting van eenige tegenprestaties per maand 180.000 ton steenkolen te leveren, welks aanvaarding vooral in scheepvaartkringen zeer gaarne werd tegemoet gezien, is nog niet geaccepteerd. Naar verluidt doen zich moeilijkheden van verschillende aard voor die de aanvaarding beletten. Daarnevens blijven de Duitse kolen uit, zoodat men indien niet zeer binnenkort een bevredigende regeling met een onzer kolenproducerende naburen kan worden getroffen, vermoedelijk tot nieuwe, nog dieper in het dagelijksch leven ingrijpende maatregelen, zal moeten overgaan.

	11 Sept.	14 Sept.	17 Sept.	Rijzing of daling.	
5 % Ned. W. Schuld	101 ¹ / ₄	100 ¹⁵ / ₁₆	100 ¹⁸ / ₁₆	- 7 ¹ / ₁₆	
4 ¹ / ₂ % „ „ „	1916	101 ⁹ / ₈	101 ⁵ / ₁₆	101 ¹ / ₂	- 1 ¹ / ₈
4 % „ „ „	1916	94 ³ / ₄	94 ¹⁵ / ₁₆	94 ³ / ₄	
3 ¹ / ₂ % „ „ „	82 ³ / ₄	82 ⁹ / ₈	82 ³ / ₄	
3 % „ „ „	72 ³ / ₄	72 ¹³ / ₁₆	72 ¹ / ₂	- 1 ¹ / ₄
2 ¹ / ₂ % Cert. N. W. S.	61 ¹ / ₂	61 ¹¹ / ₁₆	61 ¹ / ₂		
5 % Oost-Indië 1915	100 ¹³ / ₁₆	100 ⁷ / ₈	101	+ 3 ¹ / ₁₆	
4 % Hongarijes Goud....	39	37 ⁹ / ₁₆	38	- 1	
4 % Oostenr. Kronenr.	35 ³ / ₄	35 ³ / ₄	35 ¹³ / ₁₆	+ 1 ¹ / ₁₆	
5 % Rusland 1906	68	68	68		
4 ¹ / ₂ % Iwangor. Domb. ..	67	63	61 ¹ / ₂	- 5 ¹ / ₂	
4 % Rusland Cons. 1880 ..	49 ³ / ₄	48	50	+ 1 ¹ / ₄	
4 % Rusl. bij Hope & Co. ..	49 ¹ / ₂	49	50 ⁷ / ₁₆	+ 9 ¹ / ₁₆	
5 % Brazilië 1895	66 ¹⁵ / ₁₆	66 ¹ / ₈	67 ³ / ₈	+ 7 ¹ / ₁₆	
5 % Brazilië 1913	65 ¹ / ₄	65 ³ / ₁₆	65 ³ / ₁₆	+ 1 ¹ / ₁₆	

De effectenmarkt heeft in weerwil van dit alles in de afgelopen acht dagen haar vaste houding van de vorige week gehandhaafd.

Op den voorgrond stonden weder transacties in scheepvaart- en verschillende cultuurwaarden.

	11 Sept.	14 Sept.	17 Sept.	Rijzing of daling.
Ned. Ind. Handelsbank	229 ³ / ₄	234	235 ¹ / ₄	+ 5 ¹ / ₂
Nederl. Handel Mij.	189 ⁷ / ₈	190 ¹ / ₄	190 ³ / ₄	+ 7 ¹ / ₈
Amst. Superfosfaatfabriek..	164	168 ¹ / ₂	170 ¹ / ₄	+ 6 ¹ / ₄
Insulinde Oliefabriek.....	225	233 ¹ / ₂	242	+ 17
Ant. Jurgens' Ver. Fabrieken	288	288	288	
Philips' Gloeilampenfabriek	329 ¹ / ₄	334 ¹ / ₄	321	- 8 ³ / ₄
R. S. Stokvis & Zonen ...	490	489	500	+ 10
CultuurMij. d. Vorstenlanden	228 ¹ / ₄	223	224 ³ / ₄	- 3 ¹ / ₂
Handelsver. Amsterdam....	463 ¹ / ₂	473	473	+ 9 ¹ / ₂
Javasche Cultuur Mij.	374 ¹ / ₂	370 ¹ / ₈	371	- 3 ¹ / ₂
Kon. Petroleum Mij.	539 ¹ / ₂	539 ¹ / ₈	540	+ 1 ¹ / ₂
Amsterdam Rubber Mij. ..	227 ¹ / ₂	229 ¹ / ₂	231 ¹ / ₄	+ 3 ³ / ₄
Holland Amerika Lijn ...	351 ¹ / ₂	365	364	+ 12 ¹ / ₂
Kon. Hollandsche Lloyd ..	184 ¹ / ₂	186 ¹ / ₄	184	- 1 ¹ / ₂
Kon. Ned. Stoomboot Mij. ..	234	235 ¹ / ₂	234 ¹ / ₄	+ 1 ¹ / ₄
Deli Maatschappij	502 ¹ / ₂	515	517 ¹ / ₂	+ 15

In de scheepvaartafdeeling waren aad. Nederlandsche Scheepvaart-Unie, Paketvaart en Holland-Amerika-Lijn favoriet. Wat de laatste betreft waren verschillende looze geruchten in omloop (betreffende verkoop van het ss. „Stattendam” en overname van het bedrijf der „Nievelt Goudriaan”) waarvan wij slechts volledigheidshalve melding maken.

De rijzing in tabakswaarden heeft verder voortgang gemaakt, waarbij men op de gunstige resultaten van de 14 dezer gehouden inschrijving op Java- en Borneotabak wees. Op 21 dezer vindt de volgende inschrijving plaats. De aankondigde uitgifte der Deli Maatschappij, die 700 aandelen tot den koers van 350 pCt. aanbiedt, trok koopers naar dit fonds, waardoor de koers van 497 tot 520 kon opkomen; ook voor andere tabakswaarden bestond goede vraag. Medans stegen van 185 tot 200, Deli Batavia van 425 tot 447¹/₂, Senembah van 507 tot 522.

Van suikeraandeelen waren H. V. A. vast gestemd (465 tot 475), Vorstenlanden eerder aan den flauwen kant. Voor aandelen van koloniale handelmaatschappijen was dikwijls goede vraag merkbaar.

Van rubberwaarden traden ditmaal Vico's en Nederlandsche Guttapercha op den voorgrond.

Petroleumwaarden konden zich goed handhaven, hoewel groote koersschommelingen niet voorkwamen. De directie der Koninklijke Petroleum Maatschappij heeft bij de Vereeniging voor den Effectenhandel opname in de notering aangevraagd van f 7.400.000 aandelen, verdeeld in onderaandelen van f 100. Tot dusver waren deze alleen te New York genoteerd.

Van *industriewaarden* wekten de aand. Insulinde Olie groote belangstelling in verband met de reeds verleden week vermelde geruchten. De koers rees verder tot 242½. Heden waren ook aand. Westersuiker tot hogere koersen (207 en 210 na 200) gevraagd.

	11 Sept.	14 Sept.	17 Sept.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry ..	72¾	72¾	71½/16	- 1 7/16
Anaconda Copper	150 1/8	150 1/8	151 1/4	+ 1 1/8
Un. States Steel Corp.	105 1/4	105 3/16	105 7/16	+ 3/16
Atchison Topeka.....	98 1/2	98 1/2	98 3/16	- 3/16
Southern Pacific.....	91 1/8	91 1/8	92 1/4	+ 1 1/8
Union Pacific	135	135 1/4	135	
Int. Merc. Marine afgest. ..	30 1/2	29 1/4	29 13/16	- 1 3/16
" " " " prefs	88 1/2	87	86 1/2	- 2

Onze *Amerikaansche afdeling* had bij de groote aandacht, die aan de locale markt geschonken werd, onder gebrek aan belangstelling te lijden. Onder invloed van de daling in Wallstreet noteerde men ook hier lager. Marinewaarden zakten verder in. National Railways of Mexico tot fractioeneel hogere prijzen gevraagd. Prolongatie 2¼ na 2½.

GOEDERENHANDEL. GRANEN.

17 September 1917.

Tarwe. Het Washington-Bureau rapport van September geeft een aanzienlijken vooruitgang in den toestand van wintertarwe en een iets minderen vooruitgang voor zomer-tarwe. De geraamde opbrengst voor de beide soorten in de Vereenigde Staten komt op 668 millioen bushel tegen 640 millioen verleden jaar. Zooals wij er herhaaldelijk op wezen, is nochtans de algemeene toestand ongunstiger dan het vorige jaar, hetgeen gelegen is in het gebrek aan voorraad. Deze voorraad begint in den laatsten tijd iets te vermeerderen, althans in de Vereenigde Staten. In Canada is hij gedaald tot een bedenkelijk laag cijfer. De nieuwe oogst komt nog slechts in zeer geringe hoeveelheden aan de markt. Men heeft nu zoowel in de Vereenigde Staten als in Canada vaste prijzen ingesteld voor tarwe, waardoor, de eigenlijke graanhandel ook in dit land vrijwel opgehou-

den heeft te bestaan. De methodes, die men aldaar gewoon was toe te passen, zijn nu onmogelijk, aangezien er geen termijnmarkt bestaat. De handelaren waren gewoon van de boeren op het land tarwe te kopen en daartegen in de termijnmarkt te verkoopen, om zich op deze wijze te beschermen tegen eventueel teruglopende markten. Nu moeten zij koopen, afzenden naar de hoofdmarkten en daar verkoopen. Veel risico is hierbij wel niet, aangezien voorloopig de vastgestelde prijs nog wel betaald zal worden, maar er bestaat ook geen kans een extra winst te maken en zonder twijfel heeft de invoering van het nieuwe systeem aanvankelijk belemmerend gewerkt op een vlugge oogst-beweging. Terwijl Europa nog steeds begeerige blikken werpt op den graanvoorraad van Noord-Amerika en tracht zooveel mogelijk daarvan machtig te worden, waardoor het noodzakelijk geworden is dat de autoriteiten te Washington den uitvoer beperken, zijn de moeilijkheden voor een land als Australië, aan het tarwe-vraagstuk verbonden, van geheel anderen aard. Het moge vreemd klinken maar het is een feit, dat men aldaar met den overvloed geen raad weet. Ruim 3½ millioen ton moet bewaard worden en dit is voor een land dat over onvoldoende opslagruimten en graan-silo's beschikt, geen geringe taak. Er is dan ook een speciale commissie voor dit vraagstuk benoemd en deze heeft tot onverwijlden bouw van een stelsel van silo's over het geheele land geadviseerd. Met den bouw zal zoo spoedig mogelijk aangevangen worden, doch de schaarschte van arbeidskrachten zal waarschijnlijk een ernstig beletsel zijn. Er zijn nu ladingen tarwe verscheept naar Argentinië en Noord-Amerika. Argentinië heeft tot 1 December wederom den export van tarwe verboden. De berichten betreffende den nieuwen oogst aldaar blijven gunstig, doch het is nog te vroeg om ernstige berekeningen te kunnen maken.

In Europa is de maand Augustus over het algemeen niet gunstig geweest en in vele landen heeft het toen rijpe graan door het natte en ruwe weer ernstig geleden. De opbrengst is vooral in Frankrijk en in sommige gedeelten van Engeland belangrijk verminderd. In Engeland wordt nu met volle kracht gewerkt aan de voorbereidingen voor een grooten uitzaai voor het volgend jaar, teneinde in mindere mate afhankelijk te zijn van het buitenland dan tot nu toe.

Maïs. Hoewel het cijfer van den stand op 1 September aangegeven wordt door 76,7 tegen 78,8 op 1 Augustus, blijft de verwachte opbrengst in verband met de zeer groote bebouwde oppervlakte van dien aard, dat de prijzen voor December-levering te Chicago, na aanvankelijk te zijn gestegen, nu wederom dalen. Die prijs, die zich sinds geruimen tijd tusschen \$ 1,10 en \$ 1,20 beweegt, valt zeer op, indien men hem vergelijkt met dien voor loco-maïs, die

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres*)		
	Tarwe Sept.	Maïs Dec.	Haver Sept.	Tarwe Oct.	Maïs Oct.	Lijnzaad Oct.
17 Sep. '17	220 3/4	115 1/8	57 7/8	16,—	8,30	22,15
10 " '17	220 3/4	119 1/8	59 1/2	17,—	9,50	21,60
18 Sep. '16	149	87 1/2 2)	76 1/4	10,35	5,20	13,60
17 Sep. '15	105 3/4	74 3/8 2)	36 3/8	12,35 2)	4,85 2)	11,— 2)
17 Sep. '14	94	79 7/8 2)	43 1/8	10,20 2)	4,90	10,80 2)
20 Juli '14	82 1)	56 3/8 1)	36 1/2 1)	9,40 2)	5,38 2)	13,70 2)

1) per Dec. 2) per Sept. 3) officieel vastgestelde locoprijzen.
*) De noteeringen van Buenos Ayres zijn van 15 en 8 Sept. 1917, 15 Sept. 1916, 16 Sept. 1915, 15 Sept. 1914.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	17 Sept. 1917	10 Sept. 1917	18 Sept. 1916
Tarwe	588,— ¹⁾	588,— ¹⁾	368,— ¹⁾
Rogge (No. 2 Western) ..	nom.	nom.	nom.
Maïs (La Plata)	360,— ¹⁾	360,— ¹⁾	275,— ¹⁾
Gerst (46 lb. feeding)....	360,— ¹⁾	360,— ¹⁾	370,— ¹⁾
Haver (38 lb. white clipped)	18,— ¹⁾	18,— ¹⁾	18,— ¹⁾
Lijnkoeken (Noord-Ame-rika van La Plata-zaad) .	250,— ¹⁾	250,— ¹⁾	168,— ¹⁾
Lijnzaad (La Plata).....	nom.	nom.	530/537 1/2

1) Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor verbruik in Nederland.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	9-15 Sept. 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. t/daak 1916	9-15 Sept. 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. t/daak 1916	1917	1916
Tarwe.....	—	253.376	535.592	—	38.227	18.793	291.603	545.385
Rogge	—	8.465	17.139	—	—	525	8.465	17.664
Boekweit	—	2.314	10.032	—	—	500	2.314	10.532
Maïs	627	114.637	276.335	—	67.438	139.738	182.075	416.073
Gerst	—	30.600	83.996	—	11.886	9.929	42.486	93.925
Haver	2.374	12.399	31.322	—	27.269	4.218	39.668	35.540
Lijnzaad	—	8.322	81.762	—	7.560	39.000	15.882	120.762
Lijnkoek.....	—	34.078	113.454	—	27.985	5.735	62.063	119.189
Tarwemeel	—	19.988	16.460	—	3.051	—	23.039	16.460

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor België.

Tarwe	6.003	313.662	641.724	—	—	—	313.662	641.724
Maïs	—	12.335	68.262	—	—	—	12.335	68.262

ver over \$ 2 geldt. De zichtbare voorraad van dit artikel is tot een onbetekenend klein cijfer geslonken en men heeft dan ook het grootste belang bij gunstig weer, opdat spoedig maïs van den nieuwen oogst aan de markt verwacht kan worden. Niettegenstaande de hooge prijzen heeft er toch voortdurend nog uitvoer plaats. Weliswaar is de prijs van Argentinië in verhouding veel lager, doch de slechte kwaliteit van deze maïs maakt exportzaken bijna onmogelijk. Zoo lang het natte weer aanhoudt, laten de boeren in Argentinië de maïs veelal op het veld in de kolven, daar men dan na eenigen tijd droog-weer, nog goede gezonde maïs kan oogsten. De aanvoeren zijn daardoor in den laatsten tijd in de uitvoerhavens zeer gering geweest.

Haver en gerst. De haver oogst is dit jaar in de Vereenigde Staten geweldig groot en indien de transportmoeilijkheden uit den weg geruimd kunnen worden, behoeft men ook in Europa geen gebrek aan haver te hebben. Ook in de meeste landen van Europa is de opbrengst bevredigend, ofschoon ook deze graansoort door het slechte weer van eind Augustus veel geleden heeft. Ook gerst geeft een goede opbrengst in de Vereenigde Staten en een belangrijke hoeveelheid van dezen oogst kan beschikbaar worden geacht voor het buitenland. Zonder twijfel zijn onder invloed van ruimere aanvoeren van deze artikelen, in den laatsten tijd de prijzen voor verschillende voederstoffen gedaald en zoodra ook maïs aan de markt komt, kan men weer een veel normaleren toestand tegemoet zien. Voor deze graansoorten is evenwel de open markt steeds blijven bestaan en vooral nu de verhouding van den prijs van tarwe tot maïs, haver en gerst, zeer ten voordeele van tarwe is geworden, mag men wel verwachten dat de uitzaai van dit laatste artikel in het volgend jaar in de eerste plaats vergroot zal worden, waarschijnlijk ook ten koste van de voerartikelen. In verschillende Staten maakt men ijverig propaganda teneinde in dien Staat een record uitzaai en opbrengst van tarwe te verkrijgen.

Lijnzaad. Tengevolge van groote hitte in de maand Augustus is de stand van den lijnzaadoogst in Noord-Amerika scherp achteruit gegaan. De schatting van een opbrengst van 11 miljoen bushels te Washington wordt door velen nog te hoog geacht en waar ook Canada waarschijnlijk slechts een zeer kleinen oogst zal hebben, zal het Noord-Amerikaansche continent zeer afhankelijk zijn van den aanvoer van Argentinië of Indië. Aangezien het overschot van Argentinië voor dezen oogst weinig of niets is, is dus de hoop gevestigd op den nieuwen oogst in dat land, die ofschoon onder gunstige omstandigheden uitgezaaid, toch niet voor December of Januari beschikbaar is, zoodat het nog te vroeg is om voorspellingen betreffende de opbrengst te maken.

Buitenlandsche granen in Nederland.

De toestand is ook deze week niet veranderd. Slechts een kleine hoeveelheid haver kwam onze havens binnen, overgeladen uit de door de Engelsche Regeering gerequireerde stoomschepen. De Nederlandsche Commissie te Washington is ongetwijfeld in onderhandeling betreffende een regeling, waarbij ook ons land een niet al te gering deel van zijn behoefte aan graan zal kunnen bevredigen, doch intusschen zal men niet op mogelijke resultaten mogen vooruitloopen en bij de distributie te werk moeten gaan alsof geen verder graan zal aangevoerd worden. Er is reeds herhaaldelijk op gewezen, hoe moeilijk de toestand voor ons land wordt, aangezien de voorraden vooral van voedergranen niet van eenige betekenis zijn.

PETROLEUM.

(Ontleend aan den „Petroleum Review” van 1 September).

Londen, 31 Augustus. De markt voor geraffineerde petroleum is zeer vast. De prijzen hebben geen verandering ondergaan en zijn als volgt gebleven:

Water White 1 s. 4 1/2 d.
Standard White 1 s. 3 1/2 d.
2e destillaat..... 1 s. 3 d.

Smeerolie. De prijzen voor smeeroliën hebben geen verandering ondergaan. Ze zijn:

American pale vanaf £ 25 tot £ 33
American red „ £ 28 „ £ 33
American filt. cyl. „ £ 31 „ £ 36
American dark cyl. „ £ 25.10s. tot £ 29

Benzine. Er is geen verandering in den toestand gekomen.

No. 1 3 s. 3 d.
No. 2 3 s. 2 d.
No. 3 3 s. 1 d.

In Schotland en Ierland zijn alle merken 1 d. per gallon duurder.

Terpentiën. De markt voor Amerikaansche terpentiën is zeer vast. De prijzen ondergingen geen verandering:

Loco 57 s. 3 d.
September/December 57 s. 9 d.
Januari/April 59 s. 9 d.

Paraffine. De noteeringen blijven onveranderd als volgt:

Smeltpunt 140° 7 3/4 d. per lb.
„ 130—132° 7 „ „ „
„ 125—127° 6 1/4 „ „ „
„ 118—120° 6 „ „ „

Liverpool, 30 Augustus. Petroleum-producten vinden vasten verkoop en 1 s 5 d tot 1 s 6 d wordt betaald voor Amerikaansch. Er is geen Russische olie aan de markt. Benzine wordt nu 3 s. 3 d. per gallon (kleinhandel) verhandeld.

Bakou. De markt voor ruwe olie blijft vast en het poed gaat tegen den officieelen prijs van 60 kopeken.

New York.

Geraffineerd in kisten.... 14,75 c. per gallon
Standard White in vaten.. 10,35 c. „ „
Credit Balances 3,50 c. „ „
Pennsylvanian Crude \$ 3,10 per vat

Philadelphia. Standard White 10,35 c. per gallon.

KATOEN.

Noteeringen voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands.)

	14 Sept. '17	7 Sept. '17	31 Aug. '17	14 Sept. '16	14 Sept. '15
New York	21,80 c	21,35 c	23,30 c	15,65 c	10,45 c
Liverpool	16,90 d	17,25 d	18,25 d	9,54 d	6,27 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '17 tot 31 Aug. '17	Ooreenkomstige perioden	
		'1916-'17	1915-'16
Ontvangsten Gulf-Havens..	151	211	82
„ Atlant. Havens	144	146	84
Uitvoer naar Gr. Britannië	249	151	39
„ „ 't Vasteland.	96	261	127
„ „ Japan etc...	—	—	—

Voorraden in duizendtallen	31 Aug. '17	31 Aug. '16	31 Aug. '15
Amerik. havens.....	419	426	675
Binnenland.....	247	274	424
New York.....	56	67	225
New Orleans.....	73	93	115
Liverpool.....	232	647	—

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester dd. 22 Augustus 1917.

De oogstberichten van Amerika blijven gunstig en volgens de laatste circulaire van de heeren Neill Brothers schijnt men thans vrijwel op een oogst van 13 à 15 miljoen balen te mogen rekenen. Noteeringen in Liverpool zijn 60 punten gedaald, hoewel actueele katoen nog niet goedkoop is geworden, daar verkoopers van disponible partijen steeds meer „points on” vragen. Voorraden zijn zeer klein, terwijl er ook niet veel kans is, dat dit spoedig zal verbeteren. Noteeringen voor Egyptische katoen zijn onveranderd, doch de stemming is toch iets flauwer. Amerikaansche garens zijn duurder. Wel is de vraag niet toegenomen, doch vele spinners laten liever hun spinnerijen langer loopen dan de 60 pCt. door de Board of Control voorgeschreven en betalen dan het daarvoor vastgestelde bedrag. Dit verhoogt de productiekosten met 1/2 à 1 pence per lb., al naar gelang de nummers, die men spint, en hebben spinners algemeen hun vraagprijzen met dit bedrag verhoogd. Hierdoor is de vraag, vooral voor het binnenland, wel wat verminderd. Voor grove nummers bestaat nog het meeste belangstelling, doch medio-nummers blijven verwaarloosd. Ook naar de betere soorten cop-twist is nog al vraag, terwijl inslaggarens aangeboden worden. Voor Frankrijk komen nog wel orders binnen, hoewel dit zeker vlotter zou gaan, indien het niet zoo moeilijk was om licences te krijgen. Tricotagegarens zijn voor winterlevring gevraagd en spinners daarvan zijn goed bezet. Voor Indië en China is de vraag zeer miniem. Spinners van Egyptische garens zijn goed bezet en prijzen blijven vast. Doekprijzen zijn zeer vast en fabrikanten zijn huiverig bij de zeer onzekere tijdsomstandigheden contracten voor lange termijnen af te sluiten. Er is meer vraag voor dhooties en voor Bombay zijn eenige orders geplaatst, terwijl de biedingen van Calcutta over het algemeen te laag zijn. China is

kalm en de kleinere markten blijven geregeld orders zenden. In zware goederen zijn weer Regeeringsorders geplaatst, terwijl fabrikanten daarvan reeds goed bezet zijn. Drukgoederen zijn kalm en vooral naar de smallere breedtes schijnt weinig vraag te zijn, zoodat fabrikanten daarvan dringend verlegen zijn om orders voor hun smalle weeftouwen.

WOL.

Volgens de berichten, die van de Zuid-Amerikaansche markten binnenkomen, kan men verwachten dat de eerste geregelde aanvoeren van het nieuwe product op de centrale markten over drie weken zullen aanvangen. Het nieuwe product is in het algemeen van goeden groei en gunstige kwaliteit. De markten zijn zeer vast en de Amerikanen blijven bij voortdurend de belangrijkste koopers.

RUBBER.

De markt was in de afgelopen week over het algemeen vast. Prijzen stegen tot 2/10^{3/4}, doch liepen daarna iets terug en de week sluit op 2/10 voor prima Crêpe. Naar verluidt, is de vraag van de zijde der fabrikanten niet zoo bijzonder groot en wordt hoofdzakelijk door outsiders gekocht.

De slotnoteringen luiden:

Prima Hevea Crêpeloco/Sept. 2/10	einde vorige week 2/9 ^{3/4}
Oct./Dec... 2/11	" " " 2/11
Jan./Juni.. 3/-	" " " 2/11 ^{1/2}
Hard cure fine Para 3/3	" " " 3/3

HUIDEN EN LEDER.

Bericht van de firma Grisar & Co.:

De markt voor huiden was afgelopen week wederom zeer stil, en er vallen geen afdoeningen te melden. Noord- en Zuid-Amerika seinen lagere prijzen, hetgeen echter op onze markt zonder invloed blijft, daar er toch geen verladings plaats hebben, en de dalingen grotendeels gediscoteerd worden door groote vrachten en assurantie. Ook in inlandsche huiden was geen handel; alle groote fabrikanen wachten met hunne orders op te geven, totdat de nieuwe regeling van kracht is. Vele fabrikanen vreezen echter toch geen groote aankopen te kunnen doen, indien zij niet overtuigd worden, dat geregelde aanvoer van looistoffen zal plaats hebben.

M. L. Rosenberg, Amsterdam, schrijft:

In den toestand van de ledermarkt is weinig verandering te constateeren. De onder N.O.T. verband liggende partijen werden nog steeds niet vrijgegeven. Enkele van deze partijen, zooals lakleder, welke op koude veemzolders liggen opgeslagen, zullen tengevolge van den laatsten strengen winter wel geheel waardeloos geworden zijn. De behoefte aan overleder is zeer groot en wordt met den dag nijpender. In vrijzoolleder, alsmede in afval, is voor zoover de voorraad strekt veel handel. De prijzen voor afval zijn nog steeds stijgend.

De Ledervereeniging te 's Gravenhage, die opgericht is om het regeeringsleder te distribueeren, telt tot op heden reeds circa 300 leden, die het bedoelde leder aan den schoenmaker zullen verkoopen. Het Rijks-Centraal-Magazijn te 's Bosch zal ultimo September het quantum regeeringsleder dat voor één maand werd vastgesteld, ter verzending brengen. De keuring van het regeeringsleder is scherp, doch niet onredelijk en kan men, alle omstandigheden in aanmerking genomen, er van verzekerd zijn, dat er een goede kwaliteit leder zal worden afgeleverd.

KOFFIE.

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Koffie onveranderd. Van de aan de markt gestelde partijen Robusta werd slechts eene partij tot onveranderden prijs gegund, terwijl de andere werd teruggetrokken.

In tweede hand geen omzet.

Noteringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
15 Sept. 1917	361.000	4975	2.585.000	4900	12 ^{27/32}
6 " 1917	321.000	4975	2.504.000	4900	12 ^{27/32}
31 Aug. 1917	304.000	5050	2.351.000	4900	13 ^{1/32}
15 Sept. 1916	404.000	6525	2.430.000	6800	12 ^{11/32}

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
15 Sept. 1917....	107.000 ¹⁾	664.000	354.000 ¹⁾	3.170.000
15 Sept. 1916....	117.000 ²⁾	570.000	462.000 ²⁾	3.274.000

¹⁾ 7—15 September 1917.

²⁾ 6—15 September 1916.

SUIKER.

Over onze Bietsuikermarkt valt niets nieuws te berichten. De uitvoer van suiker gaat geregeld door.

De weërgesteldheid was in de verschillende productie-landen van Europa wederom zeer gunstig. F. O. Licht voerspel voor Duitsland een gemiddelden tot goeden oogst.

Zichtbare voorraden bedragen:

	1916/17	1915/16	1914/15
Duitsland } 1 Sept.'16	250.000*	545.000*	536.607 tons
Hamburg } 1 " '16	305.000*	478.000*	244.741 "
Oostenrijk } 1 " '16	39.012	58.525	141.454 "
Frankrijk } 15 Aug.'17	80.510	6.703	25.053 "
Nederland } 1 Juli '17	68.909	28.975	99.432 "
België } 1 Aug.'17	144.859	107.672	198.236 "
Engeland			
Totaal Europa	888.290	1.284.875	1.245.523 tons
V.S.v.N.A. 16 Aug.'17	148.000	266.672	324.921 "
Cubahavens 22 " '17	373.000	418.925	405.000 "
Totaal	1.409.290	1.970.472	1.975.444 tons

* Raming.

De toestand der Java-markt bleef onveranderd. Er kwamen nog enkele afdoeningen tot f 11^{1/2} voor Superieur tot stand, terwijl voor Superieure Stroopsuiker f 11^{5/8} betaald werd. De hoogere prijs voor deze kwaliteit is te verklaren doordat er slechts eene beperkte hoeveelheid stroopsuiker gefabriceerd wordt, en zij in China zeer gewild is. Het rendement blijft gunstig en toonen 60 fabrieken per 1 Sept. in doorsnee een ruim 9 pCt. hooger cijfer aan dan verleden jaar. Wij laten hier volgen een specificatie van de Handelsver. te Batavia der suikerafschepingen t/m 31 Mei gedurende de laatste jaren. Aangezien dit jaar in Mei hoofdzakelijk suiker uit den ouden oogst verscheept werd, is deze maand bij de recapitulatie er bij gevoegd.

	1916/17	1915/16	1914/15
Nederland en Ned. f. o.	31.673	413	11 tons
Engeland	563.797	251.868	551.114 "
Frankrijk	69.509	72.863	14.430 "
België	—	—	851 "
Noorwegen	11.836	—	— "
Italië	20.697	—	— "
Suez	11.904	19.871	— "
Port-Said f. o.	30.361	40.272	61.157 "
Amerika (Atl. havens).	—	—	— "
Vancouver	6.000	—	— "
Singapore	73.247	52.886	63.152 "
China	7.029	18.435	23.542 "
Hongkong	155.190	181.465	131.692 "
Japan	49.312	48.188	107.627 "
Britsch-Indië	408.164	456.300	337.495 "
Australië	25.261	45.608	7.104 "
Siam	18.600	9.391	4.858 "
Diverse havens	10	—	12 "
Totaal	1.482.590	1.197.560	1.303.045 tons

Volgens telegrafisch bericht bedraagt de afscheep van Java gedurende Juli 100/m tons en gedurende Augustus 120/m tons.

In Amerika werd de notering voor Spot Centrifugals van 7,02 c. op 6,90 c. verlaagd. Van regeeringswege werden den laatsten tijd stappen gedaan om een verder opdrijven der markt tegen te gaan. Met de bietsuikerfabrieken werd een arrangement gemaakt om van af 1 Oct. Granulated niet boven 7,25 c. f.o.b. te verkoopen en aan raffineurs werd het verzoek gericht hunne biedingen voor ruwsuiker zoodanig vast te stellen, dat zij geraffineerde suikers tot denzelfden prijs als granulated biet, — n.l. 7,25 c. — kunnen verkoopen. Dit is dus de reden geweest van den achteruitgang der Amerikaansche markt gedurende de laatste weken, doch zijn ook de thans vastgestelde prijzen nog steeds hooger dan wij die gedurende de laatste jaren gekend hebben. Buitendien is in het vervolg voor den export van suiker eene regeeringstoestemming noodig. De ontvangsten der week eindigende 30 Aug. bedroegen 36.000 tons, de

versmeltingen 53.000 tons, de consumptie 53.000 tons en de voorraden 119.000 tons.

Cuba-statistiek:	1916/17	1915/16	1914/15	
Ontv. der week tot 1 Sept.	14.000	6.719	12.000	tons
Totaal sedert 1 Dec. 1916	2.929.673	2.953.704	2.488.715	"
Werkende fabrieken....	?	3	3	"
Export d. week tot 1 Sept.	73.000	40.573	33.201	"
Totaal sedert 1 Dec. 1916	2.621.869	2.550.404	2.068.526	"
Exp. U.K. 1Jan.-4Aug.	619.014	465.698	275.438	"
" Frankrijkl " 4 "	55.188	118.629	5.895	"
Totaal voorraad 3 Sept.	233.000	361.876	364.200	"

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per October	Londen			New York 96% Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Javas fob.	Americ. Granulated fob.	
14 Sept. 1917 ..	f —	53/9	18/6	34/6	7,02
7 " 1917 ..	" —	53/9	—	—	7,02
14 Sept. 1916 ..	" 25 ¹⁸ / ₃₂	47/1 ¹ / ₂	21/0	25/6	—
14 Sept. 1915 ..	" 19 ¹⁸ / ₃₂	30/6	—	—	—
21 Juli 1914 ..	" 11 ¹⁸ / ₃₂	18/-	—	—	3,26

COPRA.

Enkele kleine aangekomen partijtjes werden deze week gedaan tot ca. f 57,— basis Java f. m. s.
Ceylon cif. Londen £ 46.—. Manilla cif. Marseille tot £ 95.—. gedaan.

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.		} N.O.T.-condities.
15 September 1917..	f 57	
8 " 1917..	nom.	
15 September 1916..	" 38	
15 September 1915..	" 30 ¹ / ₂	
*20-25 Juli 1914..	" 28 ³ / ₄	

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

17 Sept. 1917. Van de Vereenigde Staten werd een aantal onzijdige schepen afgesloten, op de net charter naar Engeland tot 200/—, naar Frankrijk tot 250/—, en naar West-Italië tot 325/— a 350/— per ton, alles van Atlantische havens met 30/— extra van de Golf van Mexico. De kolenvracht naar Zuid-Amerika bleef onveranderd op basis van 125/— Buenos Ayres. Voor partijtjes katoen te verschepen met lijnboten werden maximumvrachten vastgesteld, afwisselend tusschen \$ 5 tot \$ 6,25 per 100 lbs. naar gelang van afscheephaven; vóór den oorlog varieerden de vrachten tusschen 25 en 75 dollarcent per 100 lbs. Berichten over nieuwe werven blijven aanhouden; alleen in de maand Juli moet f 50.000.000 nieuw kapitaal in scheepvaart-ondernemingen gestoken zijn, hetgeen het totaal bedrag sedert het begin van den oorlog op f 825.000.000 brengt. Ook uit de Zuidelijke Staten, — welke vroeger op het gebied van scheepsbouw van geenerlei beteekenis waren, — komen berichten van krachtige uitbreiding; er moet daar meer dan 1.500.000 ton scheepsruimte op stapel staan.

In Argentinië liepen de vrachten eenigen tijd geleden sterk op; van Buenos Ayres naar Havre werd voor lijnzaad de recordvracht van 600 francs per ton betaald. Bij de regeering moet het plan bestaan om een oorlogsbelasting op de scheepvaart te heffen, welke 50 cents goud per netto register ton zou bedragen.

Ook uit Chili komt bericht, dat een wetsontwerp nopens heffing van belasting op scheepvaart in behandeling is. De bedoeling is in hoofdzaak de kustvaart zooveel mogelijk door Chileensche schepen, — welke van de belasting vrijgesteld zouden zijn, — te doen uitoefenen. De belasting voor schepen, de kustvaart uitoefenende, zou bedragen in Chil. goud, per netto registerton \$ 0,40 voor zeilschepen, \$ 0,80 voor motor- en zeilvaartuigen en \$ 2 voor stoomschepen en de opbrengst zou moeten dienen om de nationale koopvaardijvloot uit te breiden.

Van Australië staat de uitvoer nagenoeg stil, omdat bijna geen schepen beschikbaar gesteld kunnen worden wegens den langen reisdur. Thans zijn plannen in overweging om een aantal silos te bouwen om het graan op te slaan. Er moet op het oogmerk nog een voorraad van 3.500.000 ton tarwe van den ouden oogst op verscheeping liggen te wachten. Voor den oorlog, toen de benodigde scheepsruimte beschikbaar was, werd maximum 1¹/₂ miljoen ton verscheept. Men is druk bezig een aantal oude zeilschepen, welke als lichters gebruikt werden, weder uit te rusten om voor de

oceanvaart in dienst gesteld te worden. Een 25-tal vaartuigen komt daarvoor in aanmerking.

Uit Japan wordt bericht, dat eerlang maximumvrachten vastgesteld zullen worden.

Huurschepen der geallieerden bedongen 30/— per ton per maand voor een jaar, neutrale booten 40/— a 50/— met de geheele premie voor molestverzekering voor bevrachters rekening. Voor 2 a 3 jaar te beginnen na afloop van den oorlog werd 21/6 geboden zonder veel liefhebbers te krijgen.

Kolenvrachten bleven hoog; het gebrek aan ruimte wordt met den dag ernstiger. Noorwegen kreeg in den laatsten tijd betrekkelijk de meeste ladingen; de vracht bedroeg ca. 200 Kr. per ton. Spanje kon bijna geen ruimte krijgen, ofschoon hooge vrachten betaald werden; naar Barcelona werd tot 215/— bevracht.

Van Nederland vertrok een aantal schepen naar Zuid-Amerika en Indië. Onderhandelingen over het vertrek van een veertigtal in Amerika liggende booten duren voort. Waar de reeders der betreffende schepen aan alle voorschriften der Britsche regeering voldaan hebben, en waar de booten grotendeels reeds beladen waren voor 15 Juli, — den fatalen datum waarna uitvoer zonder bijzondere vergunning niet meer toegestaan was, — wordt het vasthouden der schepen, teneinde daardoor faciliteiten te verkrijgen, als ongeoorloofde pressie beschouwd.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
10/15 Sept. 1917	—	—	—	30/-	—	145/-
3/8 " 1917	—	—	—	30/-	—	145/-
11/16 Sept. 1916	—	—	f 15,—	11/9	f 105	140/-
13/18 Sept. 1915	—	—	" 5,70	9/6	" 43 ¹ / ₂	58/6
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ¹ / ₄	1/11 ¹ / ₄	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oostk. Engeland (mijnstullen)	Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
10/15 Sept. 1917	—	—	—	—
3/8 " 1917	—	—	—	—
11/16 Sept. 1916	—	—	—	440/- ¹
13/18 Sept. 1915	—	—	f 115,—	235/- ¹
Juli 1914	f 12,—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Grtekenland Middlesbro'	Pott. Middlesbro'
10/15 Sept. 1917	—	—	—	—
3/8 " 1917	—	—	—	—
11/16 Sept. 1916	18/6	19/6	21/-	—
13/18 Sept. 1915	12/1 ¹ / ₂	12/9	15/-	—
Juli 1914	4/3	5/4 ¹ / ₂	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
10/15 Sept. 1917	fr 69	101/3	—	—	—	—
3/8 " 1917	" 69	101/3	—	—	—	—
11/16 Sept. 1916	34/-	63/-	60/-	30/-	f 6,50	—
13/18 Sept. 1915	fr 24 ¹ / ₂	30/6	32/6	28/2	" 6,—	—
Juli 1914	" 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
10/15 Sept. 1917	—	480/-	—	190/-
3/8 " 1917	—	480/-	—	190/-
11/16 Sept. 1916	130/-	165/-	—	140/- ¹
13/18 Sept. 1915	51/3	75/-	—	60/- ¹
Juli 1914	14/6	16/3	25/-	22/3

¹) Per zeilschip.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Hout gezaagd en pitchpine per St. Pet. Standard van 165 kub. vt., mijnstullen per vadem van 216 kub. vt.

Overige noteeringen per ton van 1015 K.G.

Nederlandsche Bank voor Russischen Handel

BANQUE NÉERLANDAISE POUR LE COMMERCE RUSSE

Kapitaal 5.000.000 Roebels.

Kantoor: 20 NEWSKY PROSPECT
Telegramadres: NEDRUSBANK **PETROGRAD.**

De Bank neemt gelden à deposito en in rekening-courant en verricht alle soorten wissel- en bankzaken.

Voor inlichtingen kan men zich wenden tot alle kantoren van de NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ en de TWENTSCHE BANK, zoomede tot de heeren HOPE & Co. en LIPPMANN, ROSENTHAL & Co. te Amsterdam en R. MEES & ZONEN te Rotterdam.

J. & J. M. VOORHOEVE
Makelaars in Assurantiën
Anno 1836

ROTTERDAM

NEDERLANDSCHE GRONDBRIEFBANK

HEERENGRACHT 495, AMSTERDAM

5 pCt. Obligatiën (Grondbrieven) tegen Beurskoers
Gecertificeerd door de Centrale Trust-Compagnie

Verkrijgbaar in stukken van f 2500,—, f 1000,—, f 500,— en f 100,— op elk goed effectenkantoor

GEBROEDERS CHABOT ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening.
Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Verkoop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.

Oorlogs-, Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal- e.a. verzekeringen van elken aard.

ONTVANG- EN BETAALKAS

NIEUWE DOELENSTRAAT 20—22 AMSTERDAM

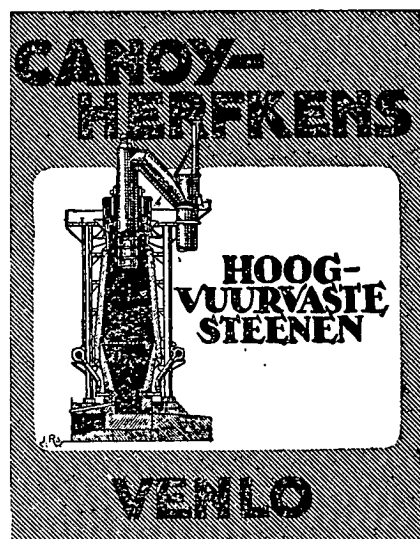
KAPITAAL EN RESERVEN f 5.500.000,—

DEPOSITO'S VOOR 1 JAAR FIXE à 4 pCt.

GELDEN OP DEZEN TERMIJN GESTORT ZIJN NA AFLOOP VAN HET JAAR ZONDER OPZEGGING BESCHIKBAAR.

NIET OPGEVORDERD ZIJNDE, WORDT DE POST STILZWIJGEND VOOR GELIJKEN TERMIJN VERLENGD.

DE RENTE KAN NAAR VERKIEZING PER KWARTAAL, PER HALF JAAR OF PER JAAR ONTVANGEN WORDEN.

PRÁCTISCH EFFECTENBOEK

ter vereenvoudiging van administratie en ten gebruikte voor de

VERMOGENSBELASTING

Prijs f 1,—

NIJGH & VAN DITMAR'S UITG.-MIJ, R'DAM

GEO. H. MCFADDEN & BRO. COTTON MERCHANTS

PHILADELPHIA—NEW YORK

Vertegenwoordiger voor Nederland: D. BREEKLAND, Oldenzaal—Enschede

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

BATAVIA

's-GRAVENHAGE

AMPENAN, BANDOENG, CHERIBON, HONGKONG, INDRAMAJOE,
MEDAN, PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SINGAPORE,
SOERABAYA, TEGAL, TJILATJAP, WELTEVREDEN.

Kapitaal f 30.000.000,—

Reserven f 14.800.000,—